

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse
juuksuritöö ja iluteeninduse,
koduteeninduse, toiduainete
töötlemise, majutamise ja toitlustamise
õppekavarühmade
hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2019

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	5
3. Õppekavarühmade analüüs	9
3.1 Ülevaade	9
3.2 Analüüs hindamisvaldkondade lõikes.....	13
3.2.1 Õppekavad ja õppekavaarendus.....	13
3.2.2 Õppimine ja õpetamine	21
3.2.3 Õpetajad.....	32
3.3 Hindamiskomisjoni peamised järeldused hinnatavate õppekavarühmade osas.....	40

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti neljas õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks. **Hinnatavateks õppekavarühmadeks on 1) juuksuritöö ja iluteenindus, 2) majutamine ja toitlustamine, 3) toiduainete töötlemine ja 4) koduteenindus.** Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanded, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja 05.04.2019 korraldusega nr 1-19/30/2019 moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Sirje Rekkor	kutseõppe ekspert, Tallinna Ülikool kutsepedagoogika lektor, SA Innove õppekavaarenduse ekspert, riiklike õppekavade töörühmade juht ja liige, komisjoni esimees
Tiia Bach	kutseõppe ekspert, SA Archimedes Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur, komisjoni sekretär
Piret Kesküla	tööandjate esindaja, Kosmeetik Profitest OÜ juhatuse liige; Eesti Kosmeetikute Liidu esinaine, kutsekomisjoni liige
Siret Rannik	kutseõppe ekspert, Tallinna Teeninduskool, majutus- ja iluvaldkonna kutseõpetaja, iluvaldkonna täienduskoolitaja
Rene Uusmees	kutseõppe ekspert, Restoran MEKK peakokk; Tallinna Teeninduskool täienduskoolitaja, kutseõpetaja, praktikajuhendaja
Kertti Viru	tööandjate esindaja, Eesti Juuksurite Ühendus, tegevjuht,

	juuksur tase 4 ja 5 kutsekomisjoni esimees; TTHK Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused mooduli õpetaja
--	--

Lühike kirjeldus hindamisprotsessist ja külastusest

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKa korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruanded. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooliga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruannete põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga intervjuu jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus **14. ja 15. mail 2019**. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud intervjuud ja tutvus lisadokumentidega, mida kool esitas nii enne külastust kui ka külastuse ajal. Komisjon tutvus kooli õppekavarühmade õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega.

Komisjon külastas 16.05.2019 juuksuri ja iluteeninduse õppekavarühma praktikaettevõtet Hedon Spa& Hotel, kus tutvus ettevõtte töökeskkonnaga ja vestles spaajuhi Anneli Rihvk-Hiiega.

Komisjon tänab kooli külastuse hea ettevalmistamise eest ja kõiki intervjuudel osalenuid avameelsete vestluste eest. Intervjueeritavad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud.

Komisjoni liikmed leppisid kokku aruande struktuuri osas ning pidasid aruande koostamise etapis mitu koosolekut. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes. Aruande lõpliku variandi koostamisel arvestati kooli kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKale tähtaegselt 04.07.2019.

Lühendid

MT Majutamise ja toitlustamise õppekavarühm

TT Toiduainete töötlemise õppekavarühm

KT Koduteeninduse õppekavarühm

ILU Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühm

ÕKR õppekavarühm

M moodul

ÕV õpiväljund

EKAP Eesti kutsehariduse arvestuspunkt

PKHK Pärnumaa Kutsehariduskeskus

EHIS Eesti Hariduse Infosüsteem

HEV hariduslikud erivajadused

VÕTA varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

EHRL Eesti Hotellide ja Restoranide

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed

Koolijuhi nimi: Riina Mürsepp

Kooli aadress: Niidupargi tn 12, Pärnu, 80047

Telefon: +372 442 7888

E-post: parnumaa@hariduskeskus.ee

Koduleht: <https://www.hariduskeskus.ee/>

Hindamise korralduse kontaktisik koolis: Riina Tõnsing, teenindusõppeosakonna juhataja, tel. +372 56242454, riina.tonsing@hariduskeskus.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid

Pärnumaa Kutsehariduskeskus (edaspidi Pärnumaa KHK) loodi 2003. aastal. Selleks korraldati ümber Pärnu Kutseõppekeskuse, Sindi Kergetööstuskooli ja Tihemetsa Põllumajandustehnikumi tegevus. 15 aastat on ühendatud kool kandnud nime Pärnumaa Kutsehariduskeskus.

Kooli õppetegevus toimub renoveeritud õppehoonetes Pärnu linna territooriumil aadressidel Niidupargi 8, 10 ja 12. Kokku on koolil 4 õppehoonet, võimla ja õpilaskodu. Kuni aastani 2017 kuulus koolile ka Saarde valla territooriumil asukohaga Tihemetsas Voltveti mõis ja 2018 aasta 1. jaanuarini õppemetskond suurusega 5 489 ha. Käesolevaks hetkeks on kogu seal asunud vara üle antud Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile ja Luua Metsanduskoolile.

Pärnumaa KHK on üks suuremaid kutse- ja täiendusõppe keskusi Eestis, kus on ca 1100 õpilast ja 90 õpetajat. Kokku on koolis töötajaid 140, nendest mehi 40. Töötajate vanus on 7,9%-l alla 30.a, 15%-l on vanus 31-40, 22,1%-l on vanus 41-50 a, 30,7%-l on vanus 51-60 a ja 24,3%-i on vanemad kui 60 a. Pärnumaa Kutsehariduskeskuse arengukava 2016-2020 koos tegevuskavaga töötati välja 2015.a.

VISIOON: *Hea mainega tunnustatud õpikeskkonnaga konkurentsivõimelisi töötajaid koolitav kutseõppeasutus*

MISSIOON: *Koostöös huvigruppidega kaasaegsete kutseoskustega töötajate koolitamine ja aktiivne osalemine võrgustikes ning regionaalses arendustegevuses*

VÄÄRTUSED: *Kvaliteet, uuendusmeelsus, koostöö, õppijakesksus, vastutustunne*

Kooli üldeesmärk: Õppija vajadustele ning võimetele vastavate õpivõimaluste loomine ja koostöös huvigruppidega kaasaegsete kutseoskustega töötajate koolitamine, tagamaks eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelus. PKHK eripäraks on kompaktne koolilinnak loodussõbralikus keskkonnas Niidupargis ja laialdane erialade valik.

Arengukava peamised eesmärgid tulenevad Elukestva Õppe Strateegiast 2020, milleks on:

- muutunud õpikäsitus,
- pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid,
- elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus,
- digipööre elukestvas õppes,
- võrdsed võimalused elukestvas õppes ja õppes osaluse kasv.

Kooli arengukava on kättesaadav kooli kodulehel:

<https://www.hariduskeskus.ee/index.php/arengukava>

Kooli pikem ülevaade asub [siin](#).

Hinnatavad õppekavarühmad, õppekavad, õppekavadel õppijate arv õppeaastate kaupa

Hinnatavad õppekavarühmad:

- 1) juuksuritöö ja iluteenindus
- 2) majutamine ja toitlustamine
- 3) toiduainete töötlemine
- 4) koduteenindus

Selgitus koduteeninduse õppekavarühma kohta

Andmed koduteeninduse õppekavarühma õppekavade kohta on kooli eneseanalüüsi aruandes esitatud, kuid õppekavarühma tegevust analüüsitud ei ole. Õppekavarühmas ei ole aktiivseid õppekavu (Puhastusteenindaja abiline, tase 2, õppekava ei ole rakendunud; Puhastusteenindus tase 4 õppekavale toimus vastuvõtt ainult 2012/13 õppeaastal, järgnevatel aastatel ei ole vastuvõttu toimunud; Puhastusteenindus tase 3 õppekaval on toimunud vastuvõtt 2013/14 ja 2014/15, lõpetajaid on olnud 2016/17 ja 2017/18) ja vastuvõttu 2019/20 õppeaastaks õppekavarühma õppekavadele välja kuulutatud ei ole. Kuna kool ei analüüsinud selle õppekavarühma tegevusi ega esitanud andmeid õpetajate ega õpilaste kohta, ei ole hindamiskomisjon aruandes koduteeninduse õppekavarühma analüüsinud.

Tabel 1. **Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma** õppekavad ja õppekavadel õppijate arv õppeaastate kaupa (alustas/lõpetas)

Õppekava kvalifikatsioon esma/jätkuõpe	Õppijate arv 2012/ 2013	Õppijate arv 2013/ 2014	Õppijate arv 2014/ 2015	Õppijate arv 2015/ 2016	Õppijate arv 2016/ 2017	Õppijate arv 2017/ 2018	Õppijate arv 2018/ 2019	
Juuksuritöö tase 4, esmaõpe	47 (30/16)	44 (15/28)	29 (16/12)	32 (16/15)	31 (15/14)	32 (15/14)	Alustas* 15	Õpib 30

Meisterjuuksur tase 5, jätkuõpe	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosmeetik, Tase 5, esmaõpe	18 (18/0)	31 (17/12)	34 (16/18)	33 (17/16)	32 (16/14)	32 (16/15)	16	32

Allikad: kooli eneseanalüüsi aruanne; 2018/19 õpilaste andmed vastavalt kooli esitatud lisaandmetele seisuga 15.04.19

*Kooli õppeinfosüsteem seisuga 15.04.2019

Tabel 2. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppekavad ja õppekavadel õppijate arv õppeaastate kaupa (A=alustas, L=lõpetas)

Õppekava tase, õppevorm	2012/13		2013/14		2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19
	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	
Hotelliteenindaja Tase 4, koolipõhine	15	-	-	10	16	-	-	9	10	-	-	7	30
Hotelliteenindaja Tase 3, Töökohapõhine	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	4	0
Majutusteenindus Tase 4, kutsekeskharidusõpe Koolipõhine	15	-	22	12	19	14	17	16	20	10	-	15	22
Turismiettevõtte teenindaja Tase 4, kutsekeskharidusõpe Koolipõhine	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	28	-	40
Majutusteenindus Tase 4, (HEV)	-	10	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Abikokk Tase 3, koolipõhine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	8	8
Kokk Tase 4, kutsekeskharidusõpe, koolipõhine (õppeaeg 3,5 aastat)	55	21	57	31	-	30	-	26	-	19	-	-	0
Kokk Tase 4 kutseõpe, koolipõhine	9	-	-	9	-	3	-	-	-	-	-	-	0

Kokk Tase 4 kutsekeskharidusõpe, koolipõhine (õppeaeg 3 aastat)					62		58		60	32	42	32		106
Abikelner* Tase 3, kutseõpe, töökohapõhine					10		15	6		14				0
Kelner Tase 4 kutseõpe, töökohapõhine	14	9									22	16		11
Toitlustusteenindus Tase 4 kutsekeskharidusõpe, koolipõhine											22			30

Allikad: Eneseanalüüsis toodud andmed

*2018/19 õpilaste andmed vastavalt kooli esitatud lisaandmetele seisuga 15.04.19

Tabel 3. **Toiduainete töötlemise õppekavarühma** õppekavade ja õppekavadel õppijate arv õppeaastate kaupa (A=alustas, L=lõpetas)

Õppekava tase, õppevorm	2012/13		2013/14		2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19
	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	
Pagar-kondiiter Tase 4, koolipõhine	16	13	18	13	20	12	17	8		17		12	0
Pagari-ja kondiitritoodete tehnoloogia Tase 4, koolipõhine									20		16		31

Allikad: Eneseanalüüsis toodud andmed

*2018/19 õpilaste andmed vastavalt kooli esitatud lisaandmetele seisuga 15.04.19

Tabel 4. **Koduteeninduse õppekavarühma** õppekavad ja õppekavadel õppijate arv õppeaastate kaupa (A=alustas, L=lõpetas)

Õppekava tase, õppevorm	2012/13		2013/14		2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19
	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	
Puhastusteenindus Tase 4, kutsekeskharidusõpe. Koolipõhine	10					5							0
Puhastusteenindus Tase 3, koolipõhine			10		9			7	7				0

Allikad: Eneseanalüüsis toodud andmed (andmed kogutud igal õppeaastal 15.09. seisuga)

*Kooli õppeinfosüsteem, seisuga 15.04.2019

3. Õppekavarühmade analüüs

3.1 Ülevaade

- Ülevaade analüüsitavatest tasemeõppe õppekavadest (kvalifikatsioonitase, maht, rakendamise aasta, õppevormid).

Tabel 5. Ülevaade juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppekavadest

Õppekava nimetus ja kood EHISes	kvalifikatsioonitase esmaõpe/jätkuõpe	maht EKAP	Rakendamise aasta	Õppevorm	Õppekava juht
Juuksur (198778)	tase 4, esmaõpe	120	2018	statsionaarne/ mittestatsionaarne	Õnne Ennusaar
Meisterjuuksur (134895)	tase 5, jätkuõpe	30	Ei ole rakendunud	mittestatsionaarne/statsionaarne	Õnne Ennusaar
Kosmeetik (187257)	tase 5, esmaõpe	120	2017	statsionaarne/ mittestatsionaarne	Ruth Ilves

Tabel 6. Ülevaade majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppekavadest

Õppekava nimetus ja kood EHIS-es	EKR tase	Maht	Rakendatud	Õppevorm	Õppekava juht
Majutusteenindus (85357)	tase 4, kutsekeskharidus-õppe esmaõpe	120 ÕN	2012/2013	koolipõhine	Endla Kuura
Hotelliteenindaja (104144)	tase 4, kutseõppe esmaõpe	60 EKAP	2016/2017	koolipõhine	Endla Kuura
Hotelliteenindaja (147177)	tase 3, kutseõppe esmaõpe	60 EKAP	2016/2017	töökohapõhine	Endla Kuura
Majutusteenindus (129797)	tase 4, kutsekeskharidusõppe esmaõpe	180 EKAP	2015/2016	koolipõhine	Endla Kuura

Turismiettevõtte-teenindaja (185197)	tase 4, kutsekeskharidusõppe esmaõpe	180 EKAP	2017/2018	kooli- põhine	Endla Kuura
Majutuskorraldus (198777)	tase 5, kutseõppe esmaõpe	120 EKAP	ei rakendunud	kooli- põhine	Endla Kuura
Majutusettevõtte-juhtimine	tase 5, kutseõppe jätkuõpe	60 EKAP	2019/2020	kooli- põhine	Endla Kuura
Kokk (109772)	tase 4, kutseõppe esmaõpe	100 ÕN	2012/2013	kooli- põhine	Ingrid Ploom
Kokk (85348)	Tase 4, kutsekeskharidusõppe esmaõpe	140 ÕN	2012/2013	kooli- põhine	Ingrid Ploom
Kokk (130261)	tase 4, kutsekeskharidusõppe esmaõpe	180 EKAP	2015/2016	kooli- põhine	Ingrid Ploom
Kokk (abikokk) (81004)	tase 3, kutseõppe esmaõpe	40 ÕN	ei rakendunud	kooli- põhine	Elle Möller
Abikokk (128797)	tase 3, kutseõppe esmaõpe	60 EKAP	2017/2018	kooli- põhine	Taisi Talviste
Abikelner (128737)	tase 3, kutseõppe esmaõpe	30	2016/2017	töökohapõhine	Taisi Talviste

Allikas: Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne

*külastusel esitatud lisaandmed

Aruandeperioodil on majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas rakendatud kokku 12 õppekava (tabel 6), käesoleval õppeaastal (2018/19) rakendatakse 5 õppekava ja järgmisel õppeaastal on planeeritud rakendada viis tasemeõppe õppekava.

Majutamise valdkonnas on rakendatud viis õppekava, 2018/19 õppeaastal rakendatakse kahte tase 4, kutsekeskhariduse õppekava (majutusteenindus, turismiettevõtte teenindaja), järgmisel

õppeaastal (2019/20) on planeeritud vastuvõtt kahele õppekavale (turismiettevõtte teenindaja, tase 4, esmaõpe ja majutusettevõtte juhtimine, tase 5, jätkuõpe).

Toitlustamise valdkonnas on rakendatud seitse õppekava, 2018/19 õppeaastal rakendatakse kolm õppekava (abikokk, tase 3; kokk, tase 4; toitlustusteenindus, tase 4), järgmisel õppeaastal (2019/20) on planeeritud vastuvõtt samadel õppekavadel.

Tabel 7. Ülevaade toiduainete töötlemise õppekavarühma õppekavadest

Õppekava nimetus Kood EHS- s	Kvalifikatsioonitas e esmaõpe/ jätkuõpe	Maht	Rakendamise aasta	Õppevorm	Õppekava juht
Pagar-kondiiter (85359)	tase 4, kutsekeskharidu s-õppe esmaõpe	120 ÕN	2012/2013	koolipõhine	Helina Kruusmaa
Pagari- ja kondiitritoote tehnoloogia (140904)	tase 4, kutsekeskharidu s-õppe esmaõpe	180 EKAP	2015/2016	koolipõhine	Ingrid Ploom

Allikas: Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne

Tabel 8. Ülevaade õppekavarühmade õpetajatest

Õppekavarühm	Liikmete arv	Õpetajate keskmine vanus õppekavarühmas	Kommentaar
Juuksuritöö ja iluteenindus	18 Sealhulgas: 12 kutseõpetajat 4 õpetajat 1 käsunduslepingu alusel töötav õpetaja 1 nõustamisteenistuse juhataja	50,8 aastat	Kõik õppekavarühma õpetajad omavad pedagoogilist ettevalmistust ja kõrgharidust.

Toiduainete töötlemine	6	Sealhulgas: 2 kutseõpetajat 1 õpetaja 1 peakokk 1 toitlustusjuht 1 praktika juhendaja	49,7 aastat	Peaaegu kõik õpetajad omavad kõrgharidust ja pedagoogilist ettevalmistust.
Majutamine ja toitlustamine	15	Sealhulgas: 13 kutseõpetajat 2 õpetajat	55 aastat	Peaaegu kõik õpetajad omavad kõrgharidust ja pedagoogilist ettevalmistust.
Koduteenindus	<i>Andmed esitamata</i>			

Allikad: Õppekavariühmade eneseanalüüsi aruanded; kooli esitatud lisaandmed õpetajate kohta

3.2 Analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.2.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õpe on kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Õppekavaarendus on majutamise ja toitlustamise, juuksuritöö ja iluteeninduse ning toiduainete töötlemise õppekavarühmades eesmärgistatud ja juhitud. Koduteeninduse õppekavarühmas ei ole viimastel õppeaastatel tasemeõppe osas õppekavaarendust toimunud.

Õppekavaarendus on majutamise ja toitlustamise, juuksuritöö ja iluteeninduse (edaspidi *iluteeninduse õppekavarühm*) ning toiduainete töötlemise õppekavarühmades eesmärgistatud ja süsteemne. Üldised õppekavaarenduse eesmärgid on toodud kooli arengukavas, mille kõrval arvestavad õppekavarühmad ka seadusandlike aktide (nt riiklikud õppekavad) ning kutsestandardite muutumisega, regiooni tööandjate vajadustega ning õpilaste tagasisidega. Õppekavaarendus on pidev protsess. Tasemeõppe õppekavade arendamiseks on loodud pidevalt toimivad töörühmad, mida veavad eest õppekavade juhid ning kuhu on kaasatud nii kutseõpetajad kui üldõpingute õpetajad. Õppekavaarenduse kvaliteedi tõstmiseks korraldavad õppekavajuhid erinevaid toetavaid tegevusi, nt kohtumisi tööandjatega (tööandjate liitudega) ja vilistlastega, koostööd teiste kutseõppeasutustega (nt Viljandi Kutseõppekeskus, Tallinna Teeninduskool, Olustvere TMK) ja Innove spetsialistidega õppekavade ja moodulite rakenduskavade koostamiseks. Vestluses õppekavade juhtidega selgus näiteks, et 2015/16 õppeaastal rakendatud majutusteeninduse, tase 4 õppekava ja moodulite rakenduskavad koostati koostöös Tallinna Teeninduskooliga. Töörühmade liikmed on õppekava arendamise pädevuste arendamiseks osalenud mitmetel õppekava-alastel koolitustel.

Õppekavaarenduse strateegilisi otsuseid võetakse vastu lähtuvalt regiooni eripärast. Näiteks turismiettevõtte teenindaja kutsestandardi põhjal õppekava koostades (rakendati alates 2016/17) otsustati spetsialiseeruda regiooni tööandjate vajadustest lähtuvalt majutusteenindusele. Regiooni vajadustest lähtuvalt on 2018/2019 õppeaastal koostamisel spaateenindaja tase 4 õppekava. Mõnede õppekavaarendusega seotud otsuste osas on esile tulnud vastuolu: tööandjate poolt on küll vajadus teatud oskustöötajate järele, kuid õppida soovijaid ei ole piisavalt. Õppekavarühmades on aruandeperioodil koostatud õppekavu, mida pole rakendatud (nt majutusettevõtte juhtimine, tase 5, jätkuõpe; meisterjuuksur, tase 5 jätkuõpe). Vestlusest teenindusõppeosakonna juhatajaga selgus, et

nende õppekavade rakendamise nimel töötatakse edasi. Näiteks koostati 2018.a. majutusettevõtte juhtimise, tase 5 jätkuõppe õppekava mahuga 60 EKAPit, kuid ühisarutelude tulemusena teiste majutusvaldkonna õppekavu pakkuvate koolidega lepiti õppekava mahuks kokku 30 EKAPit, mis on teenindusõppeosakonna juhataja arvates liialt väike maht. Siiski viidi kooli õppekava kokkulepitud mahuga vastavusse ning otsustati õpe õppekaval 2019/20 õppeaastal avada. Teenindusosakonna juhataja sõnul on mõeldud uute õppekavade peale, kuid piiranguna nähakse, et õppida soovijaid pole piisavalt. Ka väikesemahuliste õppekavade koostamise peale on mõeldud. Peamiseks eesmärgiks on siiski hoida toimivate õppekavade kvaliteedi taset.

Õppekavade ülevaatus ja parendamine on pidev protsess, mis toimub õppekavatöörühmas ja mille eest vastutab õppekava juht. Õppekavade töörühmad töötavad regulaarsete, kord kuus toimivate koosolekute vormis. Aruandest ja õppekavade juhtide intervjuudest selgus, et õppekavade ülevaatus on vajalik, kui muutuvad kutsestandardid või riiklikud õppekavad. See on vajalik ka juhul kui toimuvad muutused õppijate või tööandjate vajadustes, kooli arengueesmärkides. Iga õppeaasta lõpus viiakse läbi õpilaste tagasiside küsitlused, mille käigus selgitatakse ka õpilaste soove, sh valikmoodulite osas. Õpilaste ettepanekud kogutakse ja nendest lähtuvalt tehakse õppekavades parendusi tundide mahtudes ja moodulite rakenduskavades (nt moodulite rakenduskavade ülevaatus tulemusena on muudetud hindamisülesandeid). Võimalusel arvestatakse õpilaste soovidega ka uute valikmoodulite lisamisel (näited on toodud allpool iga õppekavarühma juures). Sisendit õppekavade ülevaatuses saadakse ka õpitulemustest (nt kui õpilastel on mingis osas teadmistes puudujääk, võetakse kasutusele vastavad valikõpingud).

Valikõpingute osas on õppekavade töörühmad mõningaid strateegilisi otsuseid teinud lähtuvalt Elukestva õppe strateegia 2020 kutseharidusprogrammist. Näiteks tegid teenindusõppeosakonna juhataja sõnul ümarlauas tööandjad ettepaneku pakkuda turismiettevõtte teenindaja õppekavas valikõpinguna pagaritoodete valmistamist. Koostati ja rakendati valikmoodul „Pagaritööd“ mahuga 3 EKAPit.

Täiend- ja ümberõppe õppekavaarenduse eest vastutab täiendus- ja ümberõppe teenistuse juhataja, kes kaasab õpetajaid. Teenistuse juhataja suhtleb väga aktiivselt regiooni tööandjatega, et nende vajadusi kaardistada. Vestlusest õpetajatega selgus, et nad pakuvad välja ideid uute õppekavade koostamiseks, nt täienduskoolituse õppekava „Väärivate toit“, kuid ka koolitustel osalejad annavad koolituse lõpus tagasisidet, mida veel õppida sooviksid (nt kringli küpsetamine).

Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruannete, muude kooli poolt esitatud dokumentide ja vestluste tulemusel teenindusõppeosakonna juhataja ja õppekavarühmade õppekavade juhtidega võib öelda, et teenindusõppeosakonnal ei ole kujunenud ühtset terviklikku taseme- ja täiendusõppe õppekavu siduvat pikemaajalisemat arenguvaadet.

Nii tasemeõppe kui täienduskoolituse õppekavasid koostatakse ja arendatakse majutamise ja toitlustamise, juuksuritöö ja iluteeninduse ning toiduainete töötlemise õppekavarühmades arvestades õppijate ja tööturu vajadusi.

Õppekavaarendus lähtub riiklikest regulatsioonidest (kutsestandardid, riiklikud õppekavad, riigi tasandi kokkulepped õppekavaarenduses) ning Pärnu linna ja regiooni tööandjate vajadustest. Regiooni vajadusi kajastab ühelt poolt Eesti Töötukassa baromeeter, teisalt on püütud arvestada konkreetsete regiooni ettevõtete vajadusi. Näiteks on õppekavarühmad teinud aruande perioodil tööandjate soovidest lähtuvalt katseid rakendada töökohapõhist õpet (kelner, tase 4). Teisalt on aluseks ka regiooni põhikoolide ja gümnaasiumilõpetajate vajadused. Näiteks on püütud arvestada üha suureneva arvu HEV õppijate vajadustega. Õppekavaarenduse sisendiks on õppijate õpitulemused, sh praktika õpitulemused ja õppijate tagasiside, mida kogutakse iga mooduli järel. Sellest lähtuvalt on muudetud hindamisülesandeid, õppemeetodeid (võetud rohkem suund projektõppele), suurendatud keeleõppe mahtu. Õppekavadesse on lisatud ka erinevaid valikmooduleid.

Vestlusest õpetajatega selgus, et **moodulite rakenduskavade ülevaatus** toimub pidevalt. Iga õppeaasta lõpus tehakse tagasisidest lähtuvalt parendusi rakenduskavades nt tundide mahtudes, samuti valikõpingutes.

Õppekavade juhtide hinnangul on olulisimaks muutuseks hindamisperioodil kõigi õppekavarühmade õppekavade arendamine väljundipõhiseks. Olulisena nähakse ka muutusi kokkuvõtvas hindamises (nt mitmete moodulite hindamise ühendamist, kokkuvõtva hindamise läbiviimist õpetajate koostöös) ning et viimastel aastatel on õppekavaarenduses kaasatud rohkem ettevõtete esindajaid.

Majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas on aruandeperioodil rakendatud kokku 12 õppekava, viimasel kolmel õppeaastal on koostatud 5 õppekava. Ülevaade majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppekavadest on toodud tabelis nr 6. Mõne õppekava (nt abikelner, tase 3) arendamisel ei ole tööandjate ja potentsiaalsete õppijate vajadused ja soovid kattunud. Tööandjad vajavad küll teatud kvalifikatsiooniga töötajaid ja kool on sellest lähtuvalt pakkunud õppekava, kuid potentsiaalsed õppijad pole nende vastu piisavalt huvi tundnud. Mõne õppekava (nt kokk, tase 4) sisu vajab intervjuul osalenud tööandjate hinnangul kaasaegsemaks muutmist (nt toiduvalmistamise ja toidutrendide osas). Samuti tõdesid vestlusel osalenud tööandjad, et ei ole õppekavade koostamisse kaasatud olnud ning et nad ootavad kaasamisel rohkem kooli initsiatiivi. Üht õppekavarühmas aruandeperioodil koostatud õppekava (majutusettevõtte juhtimine, tase 5, jätkuõpe) ei ole seni rakendatud. Õppekava on koostöös teiste koolidega (sh Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžiga ja mitme kutseõppeasutustega) uuendatud ja selle rakendamist on kavas alustada 2019/20 õppeaastal. Õppekavades pakutud valikõpingud on asjakohased (nt grillimine, joogiõpetus) on vestlusel osalenud õpilaste hinnangul erialaõpet toetanud.

Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas on aruandeperioodil rakendatud kahte õppekava, mida on arendatud lähtuvalt tööturu vajadustest ja huvigruppide tagasisidest. Ülevaade juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppekavadest on toodud tabelis nr 5. Lähtuvalt tööandjate soovist saada tööturule paremate oskustega koolilõpetajaid pikendati õppekavarühma õppekavadel senist 1,5 aastast õpet kahele aastale ning suurendati praktilise töö mahtu, juuksuri eriala õppekavas ka teooria mahtu ning viidi sisse muutusi põhiõpingutes. Õppijate vajadustest lähtuvalt lülitati

õppekavasse valikmoodul „Ettevõtlusõppe baasmoodul“, mahuga 6 EKAPit. Vestlusest õppekavajuhtidega selgus, et tagasisidet uuendatud õppekavale võetakse siis, kui õppekava on täies mahus rakendatud, samas peavad vestluses osalenud õpetajad, õpilased ja tööandjad muudatusi seniste tulemuste põhjal positiivseks. Lähtuvalt uuenenud kutsestandardist koostati õppekavarühmas 2018. aastal meisterjuuksur, tase 5 jätkuõppe õppekava, mida pole seni rakendatud. Õppekava on EHISes registreeritud (kehtiv kuni 17.05.2022), kuid vastuvõttu ei ole järgmiseks (2019/2020) õppeaastaks välja kuulutatud. Põhjusena näevad õppekavajuhid ebapiisavat ajaressursi õppekava käivitamisega tegeleda ning ka õpetajaid tuleb otsida väljastpoolt kooli. Lähtuvalt tööandjate vajadustest (2019.a. toimunud tööandjate ümarlauas saadud sisend) on õppekavarühmal käesoleval õppeaastal (2018/19) koostamisel spaateenindaja, tase 4 õppekava, mis on kavas rakendada töökohapõhises õppevormis jaanuaris 2020. Vestlusest teenindusõppeosakonna juhataja ja juhataja asetäitjaga selgus, et õppekava rakendamiseks on eelnevaid kokkuleppeid tehtud spaateenuseid pakkuvate ettevõtetega, nt Estonia Resort Hotel & Spa, Hedon Spa & Hotel. Valikõpingute kavandamisel juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppekavades arvestatakse õpilaste tagasisidet. Näiteks võeti kosmeetiku erialal õppekavasse valikmoodul „Punatud soengute modelleerimine“, plaanis on koostada jumestamise valikmoodul.

Toiduainete töötlemise õppekavarühmas on aruandeperioodil rakendatud kahte õppekava. Ülevaade toiduainete töötlemise õppekavarühma õppekavadest on toodud tabelis 7. Vastuvõtt pagar-kondiiter, tase 4 õppekavale lõpetati 2016/17 ning seoses uue riikliku õppekava kehtestamisega alustati pagari ja kondiitritoodete tehnoloogia, tase 4 õppekava rakendamist. Valikmoodulitena lisati “Pagaritoodete projektitöö” (maht 3 EKAPit) ja “Kondiitritoodete projektitöö” (maht 3 EKAPit) moodulid, mis toetavad projektõppe rakendamist õppekavarühmas. Õppekavarühm on lähtuvalt tööturu vajadustest kavandanud uue õppekava (abipagar, tase 3) koostamise.

Koduteeninduse õppekavarühmas on aruandeperioodil rakendatud 2 õppekava (puhastusteenindus, tase 4, kutsekeskharidusõpe; puhastusteenindus tase 3), kuid alates 2017/18 õppeaastast pole tasemeõppe õppekavadel õppegrupe avatud õppida soovijate vähesuse tõttu. Koostatud on puhastusteenindaja abilise, tase 2 õppekava, kuid ka see ei rakendunud sihtrühma vähese huvi tõttu. Õppekavarühm ei ole vajalikuks pidanud vastuvõtu väljakuulutamist järgmiseks õppeaastaks ühelgi koduteeninduse õppekavarühma õppekaval. Õppekavarühma eneseanalüüsi aruandest selgus, et regiooni tööandjatel on vajadus puhastusteenindajate järele ning sellest lähtuvalt on õppekavarühmal kavas koostada uus tase 3 õppekava (puhastusteenindaja, spetsialiseerumisega majutusasutuse toateenindaja). Seni pole aga õppekavarühm suutnud tööturu vajadusele puhastusteenindajate järele vastu tulla. Õppekavarühma eneseanalüüsi aruandes rõhutatakse, et õppekavarühm on oma ressursi panustanud täienduskoolitusse, kuid näiteks 2019.a. pole kooli täiendus- ja ümberõppe teenistuse esitatud andmete põhjal ühtki puhastusteeninduse täienduskoolitust läbi viidud.

Täiendkoolituse õppekavu koostatakse täiendus- ja ümberõppe teenistuse eestvedamisel koostöös õppekavarühmade õpetajate, tööandjatega ja töötukassaga. Sisendid tulevad erinevatelt osapooltelt kogutud soovidest, näiteks iluvaldkonna koolitajad pakuvad end ise. Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruannetest ja vestlusest täiendus- ja ümberõppe eest vastutajatega (täiendus- ja ümberõppe teenistuse juhataja, täiendusõppe koolitusjuht) selgus, et koolitusvajaduse kindlaksmääramise sisendina kasutatakse varem koolitustel osalenute õppijate tagasisidest,

õpetajate ettepanekuid, tööandjate soove ja töötukassa vajadusi. Vajaduse määratlemise järel räägib täiskasvanute täiendus- ja ümberõppe teenistuse juht õpetajatega läbi, kas ja kuidas on võimalik koolis soovitud koolitust pakkuda. Koolitajad leitakse nii oma õpetajate hulgast kui ka väljastpoolt kooli. Probleemina toodi vestluses täienduskoolituse eest vastutajatega välja, et koolipäeva kestel on õpetajad hõivatud tasemeõppe läbiviimisega ja täiendkoolitusi läbi viia ei saa, samuti on õpperuumid hõivatud. Täiendkoolituste tagasisidest igal aastal tehtud kokkuvõtete põhjal võib öelda, et osalejad on koolituste ja koolitajate kvaliteeti kõrgelt hinnanud.

Majutus- ja toitlustuse õppekavarühmas on vajadus täiendkoolituse järele suurem kui õppekavarühm suudab pakkuda. Koolitustegevus on aktiivne, näiteks 2018 a. toimus õppekavarühmas 21 täienduskoolitust, mille läbis 198 osalejat. 2019.a. esimeses pooles on toimunud 6 suuremahulist täienduskoolitust, nt majutusettevõtte teenindaja mahuga 200 tundi koostöös Töötukassaga, abikoka koolitus mahuga 220 tundi, hommikusöögi toitide valmistamine ja serveerimine mahuga 80 tundi, kokku 48 osalejaga. Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas on viimastel aastatel olnud koolitusturul tugev konkurent (Tradehouse koolituskeskus), kelle tegutsemine Pärnus on vähendanud huvi õppekavarühma poolt pakutud täiendkoolituste vastu. Õppekavarühm on planeerinud igal aastal rakendada 5 uut täienduskoolituse õppekava. Vestluses täiendus- ja ümberõppe spetsialistidega selgus, et 2019. aastal välja pakutud viiest uuest täiendkoolitusest käivitus üks („Kosmeetiku algõpe: näohooldus“ maht 32 tundi), kuid osalejaid eksitava nimetuse tõttu osad katkestasid koolituse. Ülejäänud neli planeeritud täienduskoolitust ei käivitunud huviliste vähesuse tõttu. Õppekavarühm plaanib 2019.a. sügisel samu täiendkoolituse õppekavu uuesti pakkuda, kuna olukord koolitusturul on muutunud (oluline konkurent Tradehouse lõpetas Pärnus tegevuse koolitajana). Toiduainete töötlemise õppekavarühmas on täienduskoolitus olnud aktiivne ning täiendusõppe läbiviijateks on kaks õppekavarühma kutseõpetajat. Näiteks viidi õppekavarühmas 2018.a. läbi 12 täienduskoolitust kokku 98 õppijaga, 2019 a. on läbi viidud 5 suure mahuga täienduskoolitust (nt kondiitritoodete valmistamise algkursus mahuga 100 tundi, pagarikondiitri koolitus mahuga 60 tundi, pagari ja kondiitri täienduskoolitus mahuga 70 tundi, pagaritoodete valmistamise algkursus mahuga 70 tundi), kokku on osalenud koolitustel 50 inimest.

Õppe kavandamisel majutamise ja toitlustamise, juuksuritöö ja iluteeninduse ning toiduainete töötlemise õppekavarühmades on üldiselt arvestatud õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid üldiselt toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel, kuid õppe kavandamisel on mitmeid parendusvõimalusi.

Õppe kavandamiseks on õppekavade töörühmad koostanud kooli nõuetele vastavad **moodulite rakenduskavad**, mis on õpetajatele teooria- ja praktilise õppe kavandamise aluseks. Majutamise ja toitlustamise, juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppekavade moodulite rakenduskavade analüüsist nähtub, et moodulite rakenduskavades on mitmeid parendusvõimalusi sidususes õpiväljundite, sisu, õppemeetodite ja hindamise vahel, samuti mõistete kasutamises ja mõtestamises. Kohati on õpe lünklikult planeeritud, näiteks puuduvad mooduli rakenduskavas õppemeetodid või ei ole iseseisev töö lahti kirjutatud. Mõnede moodulite rakenduskavades (nt kokk, tase 4 õppekava mooduli nr 2) ilmneb iga õpiväljundi õppe kavandamisel erinev lähenemine, erinev mõistete kasutamine, erinevad sidususe probleemid (nt õpiväljundid ei ole sidusad õppe sisuga või

hindamisega, vastuolu hindamismeetodite ja -ülesande vahel). Seetõttu ei moodusta mooduli rakendus sidusat tervikut, moodul ei ole seesmiselt lõimitud ega sidus.

Sidususe kõrval on õppekavade moodulite rakenduskavades mitmeid parendusaspekte: õppe-ja hindamismeetodite mõtestamine (nt on moodulite rakenduskavades iseseisvat tööd toodud nii õppe- kui hindamismeetodina, lisaks veel hindamisülesandena, kuid iseseisev on pigem õppeviis või õppe ülesehituse osa); lävendi mõtestamine (nt samas mooduli rakenduskavades on erinevad lävendikriteeriumid mooduli õpiväljundite juures ja lävendi lahtris; õppekava mõistete kasutamine (nt arvestus, arvestustöö, iseseisev töö, hindamise mõisted); iseseisva töö avamine ja selle mahu ning sisu kooskõla; hindekriteeriumite koostamine (nt hindekriteeriumid on formaalsed ega too välja sisulist erinevust oskustes, teadmistes ja hoiakutes); kokkuvõtva hindamise koostamine (nt on hindamismeetodina kirjeldatud pigem hindamisülesandeid); õppemeetodite ja iseseisva töö kirjeldused ei paku õppijale piisavalt valikuvõimalusi. Teenindusõppeosakonna juhataja tõdes vestluses, et moodulimeeskondade toimima saamine on suur väljakutse.

Õppekavarühmade õppe kavandamisel on kasutatud erinevaid sh mitmeid muutuva õpikäsituse rakendamist toetavaid **õppemeetodeid**. Õppekavarühma eneseanalüüsi aruandes on toodud ja vestlustes õppekavajuhtidega, õpetajatega ning õpilastega rõhutati projekte õppe- ja hindamismeetoditena, kuid detailsemalt analüüsitud õppekavade (Kokk, tase 4, kutsekeskharidusõpe; Kosmeetik, tase 5, kutseriharidusõpe; Juuksur, tase 4 kutseõpe) moodulite rakenduskavades neid ei kajastu.

Kujundavat hindamist kajastub põhiõpingute moodulite rakenduskavades minimaalselt (nt kokk, tase 4 õppekavas alles mooduli nr 9 rakenduskavas) ning enesehindamist tuuakse moodulite rakenduskavades kohati õppemeetodina, kohati hindamismeetodina (enesehindamine pole aga meetod). Juuksuri ja kosmeetiku eriala õppekavade moodulite rakenduskavades ei ole kujundavat hindamist mainitud. Praktiliste tööde jt õppeülesannete lahendamisel on aga oluline, et õpetaja kasutaks õppimist toetavat kujundavat hindamist.

Õppekavarühmade eneseanalüüsi aruannetes on toodud ja vestlustel kinnitasid õpetajad ning demonstreerisid, et kasutavad **hindatismudeleid**, kuid vestlusel osalenud õpilastel nende kasutamise kogemus puudus ja moodulite rakenduskavades on hindatismudeleid mainitud vaid mõnede üldõpingute moodulite juures. **Ettevõtlikkus- ja ettevõtluspädevuste arengu toetamine** kajastub majutamise ja toitlustamise ja toiduainete töötlemise õppekavarühmade õppekavades ja moodulite rakenduskavades minimaalselt juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppekavadesse on lisatud Ettevõtlusõppe baasmoodul valikõpingutesse. Ettevõtlusõppe maht õppekavas on äärmiselt tagasihoidlik (näiteks kokk, tase 4 õppekavas moodulis nr 2 "Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused" rakenduskavas on ettevõtlusõppe maht 14 t).

Tervikuna on nähtav fragmentaarne lähenemine õppekavade rakendamisel, sh rakenduskavade koostamisel. Rakenduskavade koostamine õpiväljundite kaupa, sh iga õpiväljundi omandatuse hindamise eraldi planeerimine ei võimalda täiel määral rakendada moodulisest sidusust (Kutseharidusstandard § 8 lõige 2 sätestab, et moodul on õppekava terviklik sisühik) ja moodulite lõimimist õppekavas. Vestlusel osalenud tööandjate arvates on vaja enam tähelepanu pöörata moodulite loogilise järjestuse kavandamisele õppes.

Järeldused

Tugevused

- Õppijate sihtrühmade, tööandjate ja regiooni vajadustega arvestamine nii taseme- kui täienduskoolituse õppekavade loomisel.
- Õppekavaarenduse töörühmade järjepidev töö, mille tulemusel on õppekavades tehtud asjakohaseid muudatusi hindamises, metoodikas ja valikmoodulites.
- Koostöö teiste õppeasutustega õppekavade ja moodulite rakenduskavade koostamisel.
- Täienduskoolituse õppekavade aktiivne arendus ja rakendamine.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

Kõikides õppekavarühmades:

- Kuna analüüsitud õppekavarühmades ei ole terviklikku taseme- ja täiendusõppe õppekavu siduvat õppekavaarenduse visiooni, soovitame luua pikema ajaperspektiiviga /arenguvaatega õppekavaarenduse “suure pildi”, kuhu on paigutatud nii regiooni tööandjate jt sihtrühmade vajadused, õppekavarühmade ressursid, nii taseme- kui täienduskoolituse õppekavad, õppekavade ühisosad, õppekavades ristikasutatavad moodulid jne.
- Osasid aruandeperioodil koostatud õppekavu pole rakendatud. Soovitame analüüsida selle põhjusi ja kriitiliselt hinnata õppekavarühmade (ja ka kooli tervikuna) ressursse neid õppekavu turundada ja õppekohti täita (nt koduteeninduse õppekavarühma õppekavad).
- Töömaailma esindajaid ei ole süsteemselt õppekavarühmade õppekavade väljatöötamise ja koostamise kaasatud. Soovitav on teha süsteemsemat ja tihedamat koostööd tööandjatega uute õppekavade koostamisel ja olemasolevate arendamisel.
- Õppe kavandamisel ja läbiviimisel on astunud jõudsaid samme (nt projektõppe, hindamismudelite, kujundava hindamise rakendamine), mida pole veel moodulite rakenduskavadesse sisse viidud. Soovitame läbi viia moodulite rakenduskavade süsteemse ülevaatus- ja parendamise. Tähelepanu võiks seejuures pöörata:
 - sidususele õpiväljundite, hindamiskriteeriumite, -meetodite ja -ülesannete, sisu ja õppemeetodite vahel;
 - mõistete kasutamisele (õppemeetodid, hindamismeetodid ja -ülesanded jt hindamisega seotud mõisted);
 - iseseisva töö üheselt arusaadavalt kirjeldamisele ja sobiva mahu määratlemisele;
 - kokkuvõtva hindamise arendamisele;
 - sisuliste hindekriteeriumite koostamisele;
 - kujundava hindamise ja hindamismudelite kajastamisele põhiõpingute moodulite rakenduskavades;
 - projektõppe sisetoomisele moodulite rakenduskavadesse;
 - ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevuse arengu suurema toetamise kajastamisele moodulite rakenduskavades;

- õppematerjalide osa täiendamisele ja uuendamisele.
- Kõikide õppekavarühmade puhul ootavad ettevõtete esindajad tihedamat koostööd kooliga õppekavade sisu muutmise osas ja kooli initsiatiivi õppekava-arenduse alaseks koostöök. Soovitame koostööd algetada ja tõhustada.

Majutamise ja toitlustamise, toiduainete töötlemise õppekavarühmades:

- Kuna ettevõtluspädevuste arengu toetamine kajastub õppekavade rakenduskavades minimaalselt, soovitame suurendada ettevõtlusõppe mahtu, nt lõimida seda erinevatesse põhiõpingute moodulitesse või pakkuda valikmoodulina ettevõtlusõppe baasmoodulit või spetsialiseerumismoodulit. Soovitame ka pöörata enam tähelepanu ettevõtlikkuspädevuse arengu toetamisele ja selle väljatoomisele moodulite rakenduskavades (nt projektiõpe).

Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas:

- Kuna juuksuri erialaseid täienduskoolitusi pakutakse vähe, soovitame lisaks patsipunumise täienduskoolitusele pakkuda erinevaid juuksuri erialaseid täienduskoolitusi, näiteks barberi täienduskoolitust.
- Lähtuvalt tööturu vajadustest soovitame koostada soengute loomise täienduskoolituse õppekava, mida pakkuda jumestajatele, töötavatele juuksuritele, ilusalongide töötajatele.
- Õppijate konkurentsivõime suurendamiseks tööturul soovitame suurendada anatoomiaõppe mahtu ning lisada juuksuri eriala õppekavasse soengute loomise valikmoodul.

Koduteeninduse õppekavarühmas:

- Kuna õppekavarühm on enda hinnangul orienteerunud peamiselt täienduskoolitustele, kuid aruandeperioodil ei ole õppekavarühma poolt esitatud tõenduste põhjal täienduskoolitusi läbi viidud, soovitame õppekavarühmal koostada ja rakendada täienduskoolituse õppekavu.

3.2.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärasest ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktikal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Õppekavarühmade erialade tutvustamine ja reklaamimine toimub õppekavarühma põhiselt. Kuna MT ja TT õppekavarühmades on õpilaste arv vähenemas, vajab rohkem tähelepanu õppekavarühmade erialade tutvustamine ja turundamine ning tööandjate järjepidev ja aktiivne kaasamine vastuvõtuprotsessi.

Õpilaste vastuvõtuprotsess toimub vastavalt Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpilaste vastuvõtu korrale. Huvilised leiavad vajaliku informatsiooni õppekavarühmade õppekavade kohta kooli kodulehelt <https://www.hariduskeskus.ee/>. Teenindusõppeosakonna juhtide sõnul tegeleb iga õppekavarühm oma erialade turundamisega ka ise. Näiteks on õppekava tutvustamise eesmärgil käidud läbi viimas töötubasid põhikooli õpilastele, korraldatud avatud uste päevi, võõrustatud sõpruskoole. Õpilased osalevad koolivälistes projektides, mille eesmärgiks on tutvustada kooli ja eriala ning anda samas õpilastele harjutamise ja ettevõtlikkuse arendamise võimalusi. Üldnimetatud tegevused toetavad õpilaste erialavalikuid kõigis kolmes vaadeldavas õppekavarühmades. Samas peab komisjon nõustuma direktori ja arendusosakonna juhatajaga, kelle väitel nõuab erialade turundamine parendamist. Iluteeninduse õppekavarühma õppekavadele on igal aastal tugev konkurss, seetõttu võib senist erialade turundamist pidada piisavaks. MT õppekavarühma kutsekeskhariduse taseme õppekavadel on aga õpilaste arv vähenemas. Komisjoni hinnangul ei ole MT õppekavarühma turundustegevused hetkel piisavad. Seetõttu on vajalik selle õppekavarühma erialade reklaamimisega jõulisemalt tegeleda. Kool on küll teinud vajalikke tegevusi MT õppekavarühma turundamiseks, nt kasutanud vilistlasi ja tuntud persoone, veebilehte ja FB. Samas puudub inimene, kes turundamise eest vastutaks ja seetõttu nõuavad turundustegevused õppekavarühmadelt palju ajaresurssi. Seda kinnitas ka vestlus täiendus- ja ümberõppe teenistuse esindajatega.

Õppekavarühmades on vastuvõtukomisjonidesse kaasatud tööandjaid, mis võimaldab otsustada õpilaskandidaatide sobivuse üle valitud erialal õppimiseks lähtuvalt töömaailma vajadustest. Positiivne on juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma vastuvõtuprotsessi muutmine anonüümsemaks ja objektiivsemaks alates 2018. aastast. Kasutusel olev vastuvõtuprotsess võimaldab õppima võtta suurema õpimotivatsiooniga õpilasi. Vestluses MT valdkonna tööandjatega selgus, et mõned neist on osalenud vastuvõtukomisjonide töös, samas ei saanud komisjon kinnitust, et MT ja TT valdkonna tööandjad oleksid järjepidevalt kaasatud vastuvõtukomisjonidesse. Kuna MT ja TT õppekavarühmade kutsekeskhariduse taseme õppekavadel (kokk, toitlusteenindus, pagari- ja kondiitritöö tehnoloogia, turismiettevõtte teenindaja) on õpilaste arv on vähenenud, võetakse

õppekavadele vastu kõik soovijad ning vastuvõtul ei kasutata enam vestlust. Tööandjate kaasamine on vajalik kogu õppeprotsessi kestel, alates vastuvõtukomisjonis osalemisest. See loob õpilasele võimaluse juba õpingute alguses luua kontakti töömaailmaga/tööandjaga/oma ala professionaalidega, muudab eriala tulevase õpilase jaoks atraktiivsemaks, loob sellest positiivse kuvandi ning võib kaasa aidata erialasele tööle suundumisele peale õpingute lõpetamist.

Õpilasi ja õpetajaid ümbritsev vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslus toetab kõigis õppekavarühmades õppimist, õpiväljundite saavutamist ja õpetamist. Õppematerjalidega varustatus on õppekavarühmiti erinev, MT õppekavarühmas on see väga hea, samas juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas ebapiisav.

Kooli juhtkond koos kollektiiviga on koolis loonud õhkkonna ja keskkonna, mis soodustab õpilaste sotsiaalset arengut ja õppimist. Õpilaste ja vilistlastega intervjuudest jäi kõlama, et koolis on loodud turvaline, harmooniline ja sõbralik õppijat toetav õpikeskkond. Kooli arengukava 2016-2020 üheks prioriteediks on seatud õpikeskkonna ajakohastamine ja komisjon tunnustab ning peab vajalikuks kolmes vaadeldavas õppekavarühmas planeeritavaid uuendusi.

Majutamise ja toitlustamise, juuksuritöö ja iluteeninduse ning toiduainete töötlemise õppekavarühmade **füüsiline õpikeskkond** toetab igati õppijaid õpiväljundite saavutamisel ja seda arendatakse lähtuvalt õppekavarühmade vajadustest. Õppekavarühmade õppebaas on piisav ja ajakohane ning toetab õpilasi õpiväljundite saavutamisel. Õppeköögid ja restoran on varustatud tänapäevase köögitehnika, vajalike seadmete ja töövahenditega, õppesalongis ja õppeklassides on kaasaegne sisustus, sh digivahendid (nt interaktiivsed digitahvlid, tahvelarvutid). Õppebaasi täiendatakse ja uuendatakse vastavalt õppekavarühmade vajadustele ja eelarvelistele võimalustele. Näiteks näeb MT õppekavarühm vajadust avada 2019.a lõpuks õppeköögis *a la carte* sektsioon ja komisjon näeb selles muudatuses olulist algatust. Selleks vajalikku tehnoloogiat plaanitakse hankida käesoleval õppeaastal ning koolil on olemas vahendeid õppeköögi uuendamiseks. Ka juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppebaas on uuenemas, valmimas on uus õppesalong kosmeetiku eriala õppeks. Vajadus uue õppesalongi järele tekkis seoses õpilaste arvu suurenemise ja uue õppekava (spaateenindaja) avamisega. Ettevõtlusõppe raames on õppesalongi käivitamisele kaasatud ka õpilased. Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas on anatoomia õppe tõhustamiseks kasutusele võetud 4D anatoomiline laud, mis muudab õppimise atraktiivsemaks ja loob otseseid praktilisi seoseid. 2019. aastal on kavas välja ehitada uus kosmeetiku ja spaa erialade õppe ja praktilise õppe klass.

Kooli raamatukogu on varustatud piisava hulga ajakohaste **õppematerjalidega** toetamaks MT õppekavarühma õpilasi õpiväljundite saavutamisel. TT ja iluteeninduse õppekavarühmade õppekavad ei ole täies mahus kaetud vajalike erialase õppekirjandusega, kuid näiteks iluteeninduse õppekavarühma õpetajad on loonud hulgaliselt asjakohaseid erialaseid õppematerjale (nt juuksuri loomingulise töö aluste õpimapp, millest nähtub põhjalik lähenemine teemale ja mis toetab õpiväljundite saavutamist; juukselõikuste konspekt, mille tugevuseks on juukselõikuste joonised, nõrkuseks aga õppes kasutatavad nimelised lõikused, mis ei vasta tänapäevastele juuksuri eriala nõuetele) ja õpiobjekte (“Nahahaigused”, “Mikrobioloogia”) e-õppe keskkonnas Moodle. Tuleb

tõdeda, et Eestis ei leidu iluvaldkonnas piisavalt eestikeelset õppematerjali, seetõttu tuleb tellida vajalikku kirjandust välismaalt, samuti võtta kasutusele erinevaid digiõppematerjale.

Kooli juhtkonna sõnul on kaugemaks eesmärgiks luua koolis *Future classroom*, teooriaklass, mis toetab õpetamist *suhtle-tee koostööd* stiilis kõigis õppekavarühmades.

Õppekavarühmade eneseanalüüside ja intervjuude põhjal võib öelda, et õpilased, õpetajad, tööandjad ja vilistlased on õppekeskkonnaga väga rahul. Vestlusest õpilastega selgus, et nad hindavad kõrgelt ka kooli sõbralikku ja toetavat sisekliimat, mis soodustab õppimist ja loob turvatunde.

Õppekorraldus, sh praktilise töö korraldus õppekeskkonnas ning praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijaid õpiväljundite saavutamisel.

MT õppekavarühmas rakendatakse nii kooli- kui töökohapõhist õpet, TT ning iluteeninduse õppekavarühmades toimub õpe koolipõhise õppe vormis. Intervjuust teenindusõppeosakonna juhatajaga selgus, et töökohapõhise õppe rakendamise esimesed kogemused hotelliteenindaja erialal ei olnud väga positiivsed (8 alustanust lõpetas 2017/18 4 õpilast). Töökohapõhise õppe rakendamine kelneri ja abikelneri õppekaval oli algul keeruline, kuid "Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamise" programmi (PRÕM) raames (kooli algatusel) käivitus see hästi. Näiteks abikelneri õppekaval lõpetas 2015/16 õppeaastal õppe 15 ja 2016/17 õppeaastal 14 õpilast, kelneri õppekaval 2017/18 õppeaastal 22st alustanust 16 õpilast ja käesoleva aasta aprillis alustas uus õpperühm 11 õpilasega. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas planeeritakse majutusettevõtte juhtimine, tase 5 õppekava rakendada koostöös Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžiga.

Õppekorralduses tehtud muudatused toetavad õpiväljundite saavutamist. Näiteks on teenindusõppeosakond kohandanud õppekorraldust nii, et praktika toimuks õppe lõpufaasis ja õpilane saaks praktilisel suurema kogemuse. Iluteeninduse õppekavarühma õpilased saavad valida praktika aega nii, et praktilise õppe maht ehk klientide hulk oleks võimalikult suur.

Ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevust arendavad õpilased karjääriplaneerimise ja ettevõtluse aluste mooduli õppes, samuti koolis õppesalongides ja restoranis kliente teenindades ning väljaspool kooli ürituste korraldamises osaledes. Näiteks kosmeetiku eriala õpilased koos pagar-kondiitri eriala õpilastega korraldasid pilootprojektina tordioksjoni, majutamise ja toitlustamise valdkonnas korraldatakse alates 2012. aastast õpilaste vanematele tänuõhtusööke, samuti korraldatakse Gala õhtusööke, mille korraldamisel lasub kogu vastutus õpilastel. Õppekavajuhtide sõnul on ettevõtlusõpe juuksuritöö ja iluteeninduse õppesse lõimitud läbivalt ja kogu õpe on seotud ettevõtluspädevuste arengut toetavate tegevustega. Soovi korral on juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õpilastel Ettevõtlusõppe baasmoodulit (maht 6 EKAPit) võimalik läbida valikõpingute raames. Komisjon nõustub õpetajate seisukohaga, et ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevuste arendamine on oluline ja et seda võiks õppesse veelgi rohkem lõimida.

Kooli juhtkond hindab **digipööret** vaadeldavates õppekavarühmades õnnestunuks, eeskujuks tuuakse majutuse ja toitlustuse õppekavarühma õpetajaid. Õpetajad on loonud digiõppematerjale, kasutavad õppetöös digiseadmeid ja digivahendeid ning rakendavad õpilaste digipädevusi

arendavaid õppeülesandeid. Näiteks kinnitasid õpilased, et kasutavad õppes tahvelarvuteid, (otsivad internetist informatsiooni), teevad kontrolltöid Moodle keskkonnas (nt geograafia ja bioloogia õppes), kasutavad Padlet nt õpimapi koostamiseks), Canva (nt menüüde kujundamiseks) jt digivahendeid. Paljud õpetajad kasutavad erinevaid digitöövahendeid nagu näiteks Office esitlusprogramm, Google Drive ja e-mail, Padlet ja e-õppe keskkond Moodle. Õppesalongides on plaanis võtta kasutusele online broneerimise programm. Õpetajaid toetab kooli haridustehnoloog ja õpetajad toetavad ka üksteist ning õpetajad on teotusega rahul. Õpetajad tõdesid samas, et digiõppe võimalused pole mitte kõigi õpetajate poolt veel täielikult omaks võetud. Kuna õpetajatele on loodud suurepärased võimalused digipädevuste arendamiseks (eneseanalüüsi kohaselt on õpetajad digipädevuskoolitustel ka osalenud), siis on vajalik kõigil õpetajatel tuge veelgi aktiivsemalt kasutada ja oma digipädevusi edasi arendada, mis annaks suuremat enesekindlust erineva õppevara loomisel ja digivahendite kasutamisel õppetöös.

Kõigi kolme õppekavarühma õppekavade õpilastele on loodud suurepärased võimalused **praktiliseks õppeks õppekeskkonnas**, praktiline töö koolis on selgelt korraldatud ning teooria- ja praktiline õpe on lõimitud. Juhtkonna sõnul saavad toitlustamise valdkonna õpilased koolis suure praktilise töö koormuse, näiteks koka eriala õpilased on praktilise õppe käigus 10 nädalat rakendatud kogu kooliperet (u 1000 klienti päevas) toitlustavas koolisööklas, millele järgneb veel praktika. Juhtkond on arvamusel, et sellel võib olla negatiivne mõju õpilaste valikutele asuda erialasele tööle, kuna nad saavad liiga intensiivse koormuse. Osa majutamise valdkonna praktilisest õppes viiakse läbi reaalses töökeskkonnas, hotellides. Praktilist õpet koolikeskkonnas parendab loodav *a la carte* restorani osa. Komisjon on arvamusel, et ei tohiks mitte vähendada koolis läbiviidava praktilise töö osakaalu, vaid teha muudatusi õppetöö korralduses ja viia praktilist tööd õppekeskkonnas läbi rohkem koostöös praktikutega. Praktikute toomine kooli keskkonda rikastab õpet tänapäevaste trendidega, seob õppe rohkem tegeliku töömaailmaga ning muudab õppetöö huvitavamaks.

Iluteeninduse õppekavarühma õppeklassid on kohandatud nii, et näiteks juuksuri eriala õpilastel on praktilise õppe käigus võimalik esmalt harjutada ja oskusi lihvida harjutuspeadel ning seejärel viiakse praktiline õpe (nii juuksuri kui kosmeetiku erialal) läbi õppesalongides teenindades kliente konkreetses klienditeeninduse situatsioonides.

Praktikakorraldus toetab õppijaid õpiväljundite saavutamisel. Õppekavarühmades on praktika asjakohaselt korraldatud ja vastutus selle eest selgelt määratletud. Väga hästi toimib praktika koordineerimise süsteem, kus tehnilise korralduse eest vastutab praktikakoordinaator (kinnitab praktikakoha, valmistab ette praktikadokumendid ja vastutab praktikakorralduse tehnilise poole eest). Praktikakorralduse teeb mugavamaks ja tõhusamaks see, et kogu õpilase praktika dokumentatsioon ja informatsioon on kooli õppeinfosüsteemis ning sellele on ligipääs ka ettevõtte praktikajuhendajal. Praktikakoha leiab õpilane endale üldjuhul ise, vajadusel aitab praktikakoordinaator (kõigi kolme õppekavarühma puhul on olemas üle-Eestiline praktikakohtade andmebaas). Sageli annavad ettevõtted ka ise teada praktikandi saamise soovist, üldjuhul on tegemist pikaajalise koostööga. vestlusel õpetajate ja õpilastega selgus, et õpilastel on lubatud viia praktika läbi ka teistes linnades peale Pärnu. Õpilaste rahulolu praktikakorralduse ja praktilal õpituga on kõikides õppekavarühmades kõrge. Kõik vestlusel osalenud MT ja TT õppekavarühmade õpilased hindasid läbitud praktikaid väga positiivselt, tuues esile koolipoolse juhendaja pideva

kursisoleku praktika kuluga, ning praktika kogemuste jagamise praktikate järel toimuvates seminarides.

Eneseanalüüsi ja intervjuude põhjal võib öelda, et õppekavarühmades on tehtud pingutusi õpilaste praktikakohtadeks olevate ettevõtete rahulolu tõstmiseks. Püüeldakse PKHK arengukavas seatud eesmärgi suunas, mis puudutab töömaailmale vastavust ("Praktikakorraldus vastab kaasaja nõuetele"). Näiteks MT õppekavarühma õppekavade praktika planeeritakse viimasesse perioodi, et õpilastel oleks selleks ajaks juba koolieksam sooritatud. Samuti püütakse arvestada ettevõtete soovidega saata õpilasi praktikale kõrghooajal. Vestlustel osalenud tööandjate hinnangul on see siiski veel parendusvaldkond.

Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad on hinnanud koostööd kooliga üldiselt heaks kõikides õppekavarühmades, kuid on ka teinud mitmeid asjakohaseid tähelepanekuid praktika korraldamise edasiarendamiseks, mida soovitame koolil võimalusel arvestada. Praktikajuhendajate hinnangul võiks kool ja praktikaettevõtte omavahel veelgi tihedamalt suhelda ning selles osas oodatakse koolilt suuremat initsiatiivi. Kuigi MT ja TT õppekavarühmade eneseanalüüsis kinnitatakse, et praktikaaegade planeerimine lähtub regiooni tööandjate vajadustest, võiksid praktikaajad olla veelgi paremini kooskõlas ettevõtte ärimudeliga. MT ja TT õppekavarühmade praktikajuhendajate hinnangul võiksid õpetajad käia rohkem ettevõtetes stažeerimas, et olla veelgi kompetentsemad ja kursis tänapäevaste suundadega, nt töö planeerimisega jne. Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas soovitati kaasata ettevõttepoolsed praktikajuhendajad praktikakaitsmistele.

Õppekavarühmade õpilastele on loodud väga head võimalused praktika läbimiseks teistes Euroopa Liidu riikides läbi õpirändes osalemise ja **õpiränded** on tulemuslikud ja hästi korraldatud. Kõige rohkem osaleb õpirännetes MT õppekavarühma õpilasi (aruandeperioodil 9-18 õpilast igal õppeaasta). Iluteeninduse õppekavarühmas on õpirändes osalenud viimastel õppeaastatel peaaegu kolmandik õpilastest (nt 2017/18 õa 11 õpilast, st 28% õpilastest), igal aastal 4-12 õpilast. TT õppekavarühmas olnud aastate lõikes kõikuv (aruandeperioodil 2-12 õpilast igal õppeaastal). MT ja TT õppekavarühmade vestlusel osalenud kaheksast õpilasest olid õpirändes osalenud 3 (2 Maltal, 1 Tenerifel) ja nad hindasid saadud kogemust, mida hiljem on jagatud ka kaasõpilastele ja õpetajatele) väga kasulikuks. Vestlusel selgus, et peljatakse õpirändega kaasneva dokumentatsiooni keerukust ja kartust õpingutes maha jääda, takistuseks võib olla ka töötamine. Õpilaste tagasiside õpirännetele on seni olnud peamiselt positiivne, samuti andsid nii vestluse osalenud kooli ja teenindusõppeosakonna juhid, kui õppekavade juhid ja õpetajad õpirännete korraldusele väga positiivse hinnangu. Soovitame jätkata õpilaste julgustamist õpirändes osalemiseks ning püüda hajutada õpilaste eelmainitud hirme.

Praktikajuhendajate koolitamine on praktika edukaks läbiviimiseks äärmiselt oluline. Kool on korraldanud koolitusi MT, TT ja iluteeninduse õppekavarühmade praktikajuhendajatele, nt 2017. aastal 2 koolitust (iluteeninduse valdkonna koolitustel osales 11 praktikajuhendajat; MT valdkonna koolitusel 15 juhendajat) ja 2019. aasta alguses MT valdkonna praktikajuhendajatele (osales 8 inimest). Enamik vestlusel osalenud praktikajuhendajatest oli koolituse läbinud. Vestlustel osalenud mõnede MT ja iluteeninduse õppekavarühmade tööandjate hinnangul ei vastanud praktikajuhendajate koolitus nende ootustele, kuna ei olnud piisavalt praktiline ja produktiivne ega suunatud sellele, kuidas aidata praktikandil praktikakeskkonnaga kohaneda. Praktikajuhendajate koolitamine on koolile endiselt väljakutse, sest tööandjatel pole ajapuuduse tõttu alati lihtne

koolitustele tulla. Õppekavarühmadel tuleks leida muid tõhusaid viise, näiteks kaaluda võimalust koolitada praktikajuhendajaid ettevõtetes kohapeal. Tööandjatelt saadud tagasisidest lähtuvalt on vajalik üle vaadata praktikajuhendajate koolituse sisu ja koolitused tõhusamaks muuta toetamaks enam õpilast ettevõttega kohanemisel ja tema juhendamist praktikaperioodil.

Õppesisu õppekavarühmades lähtub õpiväljunditest ning seda uuendatakse pidevalt lähtuvalt muutustest töömaailmas. Õppesisu arendamisel püütakse kaasas käia muudatustega erialavaldkondades. Näiteks vestlusel osalenud juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õppekavade juhid kinnitasid, et õpilastele toimuvad maaletooja firmade koolitused, millest võtavad osa õpilased koos õpetajatega. Koolis kasutusel oleva tootebrändi maaletooja teeb toodete müügikoolitust kõikidele rühmadele. Kosmeetiku eriala õppes viib geellaki kasutamise praktilist õpet läbi Mereneid koolituskeskus, lisaks viivad professionaalsete toodete tootekoolitusi läbi nii eelnimetatud koolitajad kui ka teised brandid. Õppekavarühm võiks kaasata välislektoreid, kes pakuvad müügiälaseid teadmisi. Samas tegid vestlusel osalenud MT õppekavarühma tööandjad ettepanekuid õppesisu ajakohastamiseks (nt tänapäevaste toitumistrendide osas).

Vestlusest iluteeninduse õppekavarühma tööandjatega selgus, et nii praktikale minnes kui ka tööle asudes jääb õpilastel puudu oskusest ise mõelda ja ise otsustada ehk põhjendada oma tegevusi/protseduure (st vajaka jääb analüüsioskusest). On igati mõistetav, et õppe jooksul omandavad õpilased baasoskused. Kuna vestluse põhjal võib öelda, et mõnede tööandjate ootused oskustele on kõrgemad, on vajalik pidev ja selge kommunikatsioon potentsiaalsete tööandjatega, et ühelt poolt saada teada nende ootustest ja teisalt anda teada kooli võimalustest nendega arvestada.

Õppekavarühmade õppemetoodika lähtub õpiväljunditest. Õppekavarühmade õppes kasutatakse väga erinevaid, nii traditsioonilisi kui muutunud õpikäsituse rakendamist toetavaid, õpilasi aktiveerivaid õppemeetodeid. Õppekavarühmades viiakse läbi õppekäike valdkonna ettevõtetesse, et tutvustada õpilasi töömaailmaga. Intervjuudest õpilastega selgus, et mõned õpetajad küsivad ka õpilaste arvamust, milline õppemeetod või -ülesanne neile rohkem ühe või teise õpiväljundi saavutamiseks sobib ja arvestavad õpilaste arvamusega. Tublimaid õpilasi kaasab õpetaja erinevatesse ülesannetesse (nt õpilane saab aidata eksamil vms).

Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õpilased tõid vestluses välja, et sooviksid õppetöö käigus aru saada, miks midagi tehakse. Soovitame õppetöös lähtuda põhimõttest, et alati selgitada, miks mingit tegevust/protseduuri on vaja teha konkreetsel viisi. Õppes pöörata rohkem nii tähelepanu õpilaste sotsiaalsete oskuste aga ka elementaarsete praktiliste oskuste (nt kääri ja kammi töö jms) arendamisele, mida ootavad senisest enam iluvaldkonna tööandjad. Parendamisvaldkondadena mainisid vestluses osalenud iluvaldkonna tööandjad/praktikajuhendajad kehaharjutuste oskusi, kehahooldust, kulmude kujundamist, hügieeni nõuete täitmist, anatoomia tundmist. Nii juuksuri kui kosmeetiku eriala puhul peetakse tähtsaks, et ka õpilane näeb üldist tervikut ja saab aru, mida kliendiga tegema hakata.

Õppemetoodikas on olulisel kohal **üldõpingute ja võtmepädevuste lõimimine õppes.** Õppekavarühmad on lõimingu rakendamiseks teinud märkimisväärseid jõupingutusi, mis nähtub nii moodulite rakenduskavadest kui õpetuspraktikatest. Näiteks iluteeninduse õppekavarühmas tuuakse näiteks esile anatoomia, nahahaiguste, mikrobioloogia ning keelte lõimimine põhiõpingutesse. Samas tõid vestlusel osalenud õpilased välja, et keemia ja soome keele puhul on raske erialaga seost leida. Samuti soovivad õpilased rohkem omandada erialast sõnavara, lõimitakse aga tavakeele õpet. MT õppekavarühmas lõimitakse projektitöös asjakohaselt erinevaid teemasid

ja mooduleid (nt projektis “Praktiline restoranipäev”) on lõimitud menüü koostamine, vormistamine arvutil ja tõlkimine võõrkeelde, säästlik mõtteviis, töö planeerimine ja korraldamine, toiduhügieen, toiduainete eeltöötlemine ja toiduvalmistamine, teenindamine, meeskonnatöö). Võtmepädevusi, sh koostööoskusi, arendatakse eelkõige projektõppe käigus (nt MT erialadel gala-õhtusöögi projekt, TT õppes kevadeti ja sügiseti toimuvate müügiprojektide käigus). Projektõpe toetab ka ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevuste arengut. Õpilaste sõnul võiks ettevõtlusõpet aga veel rohkem õppesse lõimitud olla, kuna nende hinnangul võib neid teadmisi ja oskusi hiljem vaja minna. Komisjon toetab õpilaste arvamust ning soovib ettevõtlusõppe viia kohustuslikesse põhiõpingutesse.

Kõikides õppekavarühmades on väga oluline pöörata rohkem tähelepanu koolis toimuva **praktilise õppe ning töömaailma nõuete sidususele**, mida nii tööandjad kui ka õpilased intervjuus esile tõid (nt kosmeetiku õppekava õpilaste sõnul õpetatakse liiga vähe vahatamist, pediküüri, kehahooldust; juuksuritöö õpilased vajaksid rohkem habeme kujundamise harjutamist). Samas võib loota, et pikema (2-aastase) õppeajaga juuksuri ja kosmeetiku õppekavad võimaldavad läbi viia põhjalikuma teooriaõppe (värvitehnikad, pediküür, hügieen, depilatsioon, mis vajab süvenenumat õpet) ning pikem praktikaperiood saada enam oskusi ja töömaailmas hakkamasaamise kogemusi. MT õppekavarühma tööandjad tõid välja, et kuna paljud õpilased ei puutu tänapäeval iseenesestmõistetavalt kokku peenemate söögikohtadega, sealse kultuuri ja nõuetega, tuleks õpilaste silmaringi selles osas enam avardada.

Õppekavarühmades püüeldakse **hindamise kooskõlla viimise poole õpiväljunditega ning väljundipõhise hindamise rakendamise** poole. Praegu ei väljendu see veel täiel määral õppekavade moodulite rakenduskavades ja õpetajate hindamispraktikates, kooli juhtkonna sõnul ei rakenda mitte kõik õpetajad veel väljundipõhist hindamist.

Samas võib tuua mitmeid positiivseid näiteid. Intervjuus osalenud õpilaste sõnul kasutavad mitmed õpetajad **kujundavat hindamist**, näiteks annavad tagasisidet õpilastele iseseisvatele töödele personaalselt vestluse teel või meili teel, arutlevad koos õpilasega nende üle, annavad esitlustel kohest tagasisidet. Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma õpilased peavad saanud tagasisidet tähtsaks, õpitu kinnistamise seisukohalt toodi olulisena välja ka kaasõpilaste tööde hindamise võimalus. Paljud juuksuri eriala kontrolltööd on praktilist laadi ja ühise arutelu käigus saab õpilane konstruktiivset tagasisidet, mis aitab õpilasel kinnistada teorias õpitud ning arendab ühtlasi ka analüüsivõimet. Õpilased hindavad ka igahommikusi tagasisidekoosolekud õpilaste ja õpetajate vahel.

Vestlusel osalenud õpilaste sõnul on neile arusaadav, kuidas mooduli hinne kujuneb, samas hindamismudelite kohta neil informatsiooni ei olnud. Kooli juhtkonna hinnangul on kujundava hindamise rakendamine küll aeganõudev, kuid tagasiside andmine iga õpilase soorituse kohta eraldi kuulub nende igapäevatöö juurde.

Kool on igati toetanud väljundipõhise hindamise pädevuste arendamist. Igal kevadel ja sügisel viiakse läbi meetodikapäevi, kus on käsitletud muuhulgas hindamist. Hindamise teemal on läbi viidud nii mitmeid sisekoolitusi kui ka väljastpoolt kooli toodud lektoritega koolitusi, kuid juhtkonna hinnangul on vajadus väljundipõhise hindamise teemalisi koolitusi ka tulevikus läbi viia. Komisjon nõustub, et väljundipõhise hindamise koolitustega tuleb kindlasti jätkata.

Õpilaste rahuloluküsitluste ja vestluste põhjal on kõigi kolme õppekavarühma õpilased õpetajate õpetamispädevusega rahul ning rahulolu olnud kasvavas trendis. Kõikide õppekavarühmade puhul võime positiivsena välja tuua (mida ka õpilased vestluses kinnitasid), et võimalusel arvestavad õpetajad nende ettepanekutega, mis puudutab õppekorraldust ja õppemeetodeid.

Tööandjate hinnangul on õpilaste oskuste tase paranenud, aga kindlasti on vajalik jätkata suurema sidususe loomist kooli ja töömaailma tegelikkuse vahel.

Õppijate toetamiseks on loodud vajalikud tugiteenused ja need on õppijatele kättesaadavad.

Õpilaste toetamist koolis tagatakse erinevatel viisidel. Kooli meeskonda kuuluvad tugispetsialistid (õppe- ja karjäärinõustaja, sotsiaalpedagoog) ning koostöö õpetajate ja tugiteenuste pakkujatega hindab komisjon esitatud eneseanalüüsi ja vestluste põhjal väga tõhusaks.

Esmane tugiisik õpilase jaoks on rühmajuhataja, kelle poole saab murega pöörduda. Rühmajuhataja võtab vajadusel ühendust õppe- ja tugiteenustusega, järgneb asjaosaliste ümarlaud, kus probleemi arutatakse ja leitakse koos lahendusi.

Karjääri planeerimisega toetamiseks on kõikide vaadeldavate õppekavarühmade õppekavade põhiõpingute moodulite hulka lisatud moodul "karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused", mille käigus tutvuvad õpilased tööturu võimaluste ja edasiste õppimisvõimalustega. Karjäärinõustaja poole võib õpilast suunata kas õpetaja või rühmajuhataja või näiteks õppe- ja kasvatustöökomisjon; ka õpilane ise võib ka otse karjäärinõustaja poole pöörduda. Õppeõlgnevuste puhul tehakse individuaalne õppegraafik ja kontrollitakse seda regulaarselt.

Iluteeninduse õppekavarühmas ei ole HEV õppijaid, samuti ei ole kohaldatud ühelegi õppijale individuaalset õppekava. Juuksuri ja kosmeetiku õppekavadel on enamus pereinimesed ja vajavad pigem materiaalselt toetust õppevahendite soetamise osas (otsesed töövahendid iluteenuste osutamiseks). Seda on koolilt ka taotletud ja saadud. Iluteeninduse õppekavarühma õpilased on viimastel aastatel pöördunud individuaalseks nõustamiseks tugiteenistuse poole just majanduslike raskuste tõttu.

MT õppekavarühma abikoka 3. taseme õppekaval on põhiharidusega õppijad, kõik hariduslike erivajadustega. Pooltel abikoka õppekava õpilastel on individuaalne õppegraafik. Vajadusel toetavad õpilasi õppe- ja karjäärinõustaja ja psühholoog. Kui õpilane ei saa nt koka 4. taseme õppekaval hakkama, suunatakse koostöös lapsevanemaga madalama tasemega abikoka õppekavale.

Juba sisseastumisel tehakse kindlaks kandidaatide hariduslikud erivajadused, et otsustada, millist abi nad vajavad (erivajadus seisneb nt nõrgas käelises tegevuses, emotsionaalsetes häiretes, käitumiskeskustes, on palju venekeelseid õppijaid). MT abikoka erialal esineb ka majanduslike raskustega õpilasi, kes on saanud rahalist eritoetust koolilt. HEV õpilaste puhul tehakse tihedat koostööd mh lastevanematega (nt arenguestlused) ja vajadusel ka linna psühholoogidega. MT ja TT õppekavarühmade eneseanalüüsi aruandes puudus informatsioon abikoka õppekava HEV õpilaste kohta, kuid intervjuul õppe- ja tugiteenuste juhataja ning rühmajuhatajatega sai teatavaks, kui suurt ja kiiduväärset tööd tehakse koolis (ilmselt mitte ainult hinnatavate õppekavarühmade)

erivajadustega õpilastega. See on muljetavaldav ja eelnevalt mainitud edusamme kui hea praktika näiteid võiks jagada ka teiste koolidega. Tunnustust väärrib tõepoolest see, kui hästi ja põhjalikult on korraldatud õpetajate/rühmajuhatajate/tugiteenuste pakkujate töö tulevaste (HEV) õppijate erivajaduse kindlaks tegemiseks juba enne vastuvõttu, vastuvõtu käigus ning õppetöös.

Hiljuti on saavutatud suur läbimurre sellega, et korraldatud on ümarlaud üldhariduskoolide HEV-koordinaatoritega, et selgitada, kes on erivajadusega õpilane kutsehariduses, võimalusel saada juba enne kutsekoolis õppima asumist üldhariduskoolilt oluline info õpilase kohta. Tänu sellele arengule on koolil olemas rohkem eelinfot õpilaste eripärade ja toimetuleku kohta. Paranenud on koostöö vene koolidega selles osas. HEV õpilaste toimetulemiseks vajalik igakülgne toetus on hästi läbimõeldud ja efektiivne, vastavuses igapäevase individuaalsusega.

Esile tõstmist väärrib ka 2017. aasta alguses käivitatud keeleõppeprojekt "Keeleõppetegevused edukamaks toimetulekuks tööturul", millest võtab osa 18 MT ja TT ÕKR õpilast, kelle kodune keel on vene keel, ja mille tulemusel on venekeelsete õppijate toimetulek koolis paranenud.

Andekatele õpilastele antakse võimalus läbida 3-aastane õppekava 2-aastaga. Koolikülastusel selgus, et seni on seda rakendatud kahe õpilase puhul.

Komisjon veendus külastuse käigus HEV õpilastega tegelevate õpetajate/rühmajuhatajate pühendumises ja professionaalsuses. MT ja TT eneseanalüüsi aruande kohaselt on suuresti tänu kooli tugiteenustele vähenenud õpingute katkestamine nende õppekavarühmade õppekavadel (seisuga 09.05.2019 on väljalangevus TTs 13,2% ja MTs 8,5%). Iluteeninduse õppekavarühma õpilaste katkestamine on aastate jooksul olnud suhteliselt stabiilne (nt 2017/18 õa 6,67%), kosmeetika eriala õppekaval pigem langevas trendis (2017/18 õa 6,25%). Õppe- ja tugiteenistuse töötajad ning õppekava juhid kinnitasid vestluse käigus, et väljalangevus iluteeninduses ei ole tingitud edasijõudmatusest. Konkurss on tihe ja kui see läbitakse soovitakse eriala ka omandada. Õpingute katkestamise põhjused on pigem majanduslikud ja terviseiga seotud, näiteks allergiad.

VÕTA rakendamist korraldatakse vastavalt dokumendis „Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise tingimused ja kord Pärnumaa Kutsehariduskeskuses“ sätestatule. Õpilased on VÕTA võimalustest informeeritud ja neid toetab VÕTAgaga seotud küsimustes VÕTA koordinaator, osakondade tasandil VÕTA nõustajad. Näiteks iluteeninduse õppekavarühmas on VÕTA taotlusi esitatud igal aastal ning igal aastal VÕTAt ka rakendatud – see on tingitud sellest, et nendel õppekavadel on päris palju täiskasvanud õppijaid.

Õpilaste küsitluse tulemuste põhjal võib väita, et tugiteenustega rahulolu on aastate lõikes olnud kõrge (keskmine iluteeninduse õppekavarühmas 4,16; 2015/16 õa MTs 4,45; 2015/16 õa TTs 4,53).

Info jagamiseks on elektroonse kirj vahetuse asemel leitud tõhusamad viisid, nt loodud on Facebooki grupid, mille kaudu saab õpilastega kiiresti kontakteeruda ja vajalikku teavet jagada. Õpilasele vajalik info tugisüsteemi kohta on põhjalik ja kergesti leitav kooli kodulehelt.

Võime järeldada, et kõigis õppekavarühmades on õpilaste ettevalmistamine kutseeksamiteks olnud suurepärase, kuna kutseeksamite sooritanute osakaal kõigis kolmes õppekavarühmas on 100%.

Õppijate toetamisel tehtud töö tulemuslikkuse selgeks näitajaks on asjaolu, et õpingute katkestamine on aruandeperioodil kõigis õppekavarühmades olnud vähenevas trendis, selgelt väiksem kui kooli ja riigi keskmine. Näiteks on majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas oli katkestanute osakaal lõppeval õppeaastal 8,5%, juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas 9,4% ja toiduainete töötlemise õppekavarühmas 13,2% (allikas: kooli õppeinfosüsteem seisuga 15.04.2019).

Lähtuvalt kooli arengukavast 2016-2020 on kooli eesmärgiks lõpetajate rakendumine tööturul osakaaluga 67% aastal 2016; 72% aastatel 2019 ja 2020. Õppekavarühmades oli tööle rakendumise protsent aastal 2017/18 iluteeninduses 96,6%, MTs üle 80% ja TTs 83,3%, mis selgelt ületab kooli sihttaseme ja on suurepärane. Üleüldine rakendumine erialasele tööle on olnud väga hea ka MT ja TT õppekavarühmades (üle 80%), vaid koka eriala õppekavade erialasele tööle rakendumine on olnud keerulisem ja siin tuleb õppekavarühmal leida paremaid lahendusi. Loodame, et komisjoni soovitusel on selles osas abiks.

Järeldused

Tugevused

- Õpiväljundite saavutamist toetav ja pidevalt arenev õpikeskkond kõigis kolmes õppekavarühmas, millega on rahul nii õpilased, õpetajad kui vilistlased.
- Tugisüsteemi vastab sihtrühmade, sh HEV õppijate vajadustele, õpetajate ja tugispetsialistide tõhus koostöö õppijate toetamisel.
- Õpirännete korraldus ja õpilaste aktiivne õpirändes osalemine.
- Kõigis kolmes õppekavarühmas on kõrge kutseeksamite sooritanute osakaal lõpetajatest, mis on viimasel kolmel õppeaastal olnud ka kõrgem kooli keskmisest.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

Kõikides õppekavarühmades:

- Analüüsitud õppekavarühmadel on olnud raskusi praktikajuhendajate kutsumisel praktikajuhendajate koolitustele sobiva aja ja vormi leidmise tõttu. Soovitame kaaluda võimalust koolitada praktikajuhendajad praktikaettevõtetes kohapeal. Tööandjatelt saadud tagasisidele toetudes soovitame ka üle vaadata praktikajuhendajate koolituste sisu ja koolitused tõhusamaks muuta, nii et need toetaksid enam juhendamist praktika ajal.
- Praktika korralduse osas soovitame jätkata praktikate ajalise planeerimisega, nii et see arvestaks rohkem ettevõtete soove ja vajadusi. Soovitame suurendada kooli ja praktikaettevõtte vahelist koostööd omavahelise suhtlemise osas ning kaasata praktikajuhendajaid praktikate kaitsmisele.
- Lähtuvalt tööandjate valmisolekust panustada tulevikus õppekavarühmade arengusse soovitame õppekavarühmadel võtta rohkem initsiatiivi tööandjate kaasamisel nii õppe kavandamisse ja läbiviimisse kui praktikate läbiviimisse.

- Ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevuse arengu paremaks toetamiseks soovime ettevõtlusõppe lõimida kohustuslike põhiõpingute moodulitesse.
- Õpetajad kõikides õppekavarühmades on loonud digiõppematerjale, kasutavad õppetöös digiseadmeid ja digivahendeid ning rakendavad õpilaste digipädevusi arendavaid õppeülesandeid. Samas selgus vestlustel, et mitte kõik õpetajad ei ole digioskusi piisavalt arendanud ja õppetöös digivõimalusi täiel määral rakendanud. Kuigi õpetajatele on loodud suurepärased võimalused koolis oma digipädevuste arendamiseks, soovib komisjon kõigi õppekavarühmade õpetajatel kooli digialast tuge veelgi aktiivsemalt kasutada ning oma oskusi arendada koolitustel nii koolis kui väljaspool, nii et see annaks suuremat enesekindlust erinevate digivahendite kasutamisel õppetöös.

Majutamise ja toitlustamise, toiduainete töötlemise õppekavarühmades:

- Kuna MT ja TT õppekavarühmade kutsekeskhariduse taseme õppekavadel (kokk, toitlusteenindus, pagari- ja kondiitritöö tehnoloogia, turismiettevõtte teenindaja) on õpilaste arv on vähenenud, võetakse õppekavadele vastu pigem kõik soovijad ning vastuvõtutingimustest on välja jäetud vestlus. Õpilaste erialavaliku toetamiseks soovime õpilaste vastuvõtmisel MT ja TT õppekavarühmade kutsekeskhariduse baasil pakutavatele õppekavadele sisse viia vestlused ning võimalusel kaasata tööandjaid vastuvõtuprotsessi. Vestlus annab võimaluse õpilasega tutvuda, saada infot eriala valiku põhjuste, isikuomaduste, taseme jm kohta. Tööandjate osalemine tõstab ka eriala väärtust õpilase silmis ning sellel võib olla mõju õpilaste valikutele asuda erialasele tööle. Tööandjad on valmis panustama, kuid ootavad koolipoolset initsiatiivi. Soovime õppekavarühma jõulisemalt turundada. Kuna MT õppekavarühma turundustegevused hetkel piisavad, soovime rakendada turunduse eest vastutava inimese, et erialade tutvustamine ja oleks tulemuslikum ja toetaks õppekavarühmade tegevusi.
- MT õppekavarühma erialade (kus õpilaste arv vähenemas) turundamisel soovime kaaluda lisategevustena erialade reklaamimist vilistlaste ja edulugude kaudu, leida muid loovaid võimalusi.
- Soovime pakkuda ettevõtlusõppe baasmoodulit valikmoodulina MT ja TT õppekavarühmade õppekavadel.

Iluteeninduse õppekavarühmas:

- Soovime keemiaõppe muuta võimalikult eriala lähedaseks, et õpilased mõistaksid paremini seoseid biokeemia ja keemia vallas.
- Soome keele erialane sõnavara on väga vajalik edaspidises töömaailmas töötamiseks ja klientide paremaks teenindamiseks. Komisjon soovib pakkuda õpilastele suuremat tuge soome keele omandamisel, näiteks lõimides seda kohustuslike põhiõpingute moodulitesse või pakkudes valikmoodulina.
- Soovime täiustada kosmeetiku eriala õppes kasutatavat kliendikaarti ja lisada veerg "aktiivained". Toimeainete kajastuse põhjal oleks õpilastel kliendile soovitatud ja nahal kasutatud tooted igati põhjendatud ning näitab ka õpilase teadlikkust kosmeetilise keemia vallas.

3.2.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

MT ja TT õppekavarühmades on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, praktikajuhendajad ja pädevad praktikud. Iluteeninduse õppekavarühmas on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad ja praktikajuhendajaid, kuid kosmeetiku eriala õpetajaid ei ole piisavalt. Rohkemade praktikute kaasamine õppetöösse kõikides õppekavarühmades hädavajalik mitmetel põhjustel (vt all). Kõik õpetajad on oma tööle pühendunud valdkonna professionaalid, enamuse õpetajatest on koolis pikaajalise tööstaaziga. Õpetajate professionaalsust ning liikmeskonna stabiilsust nendes õppekavarühmas kinnitas ka kooli juhtkond. (vt ka õppekavarühmade õpetajate tabelit 3.1)

Iluteeninduse õppekavarühmas on 18 liiget. Spaateeninduse töökohapõhise õppe avamisel on teenindusosakonna juhataja sõnul plaanis veel üks spaa õpetaja kooli meeskonnaga liita ning soov on selle õppekava õppetöösse kaasata rohkem tööandjad, mis on komisjoni hinnangul väga oluline.

Kosmeetiku õppekaval õpetab kokku 17 õpetajat. 10 nendest on pedagoogilise ettevalmistusega, kõrgharidusega, kutsekvalifikatsioonita. Ülejäänud kutseõpetajad omavad kutset teistel erialadel (nt Kokk, tase 4; Müüja-klienditeenindaja, tase 4). Kolmele õppekaval õpetavale kutseõpetajale on omistatud kutseõpetaja kutse (kahel on kutseõpetaja tase 6, ühel kutseõpetaja tase 7). Üks õpetaja (tunniandja/praktik) on kaasatud õppetöösse väljastpoolt kooli ja teda arvestatakse ÕKR õpetajate koosseisu. Õppekava õpilaste koolipoolseks praktikajuhendajaks on peamiselt üks kutseõpetaja.

Juuksuritöö õppekaval õpetab 8 õpetajat. Õpetajatest 4 on pedagoogilise ettevalmistusega, kõrgharidusega, kutsekvalifikatsioonita. Kahele kutseõpetajale on omistatud kutseõpetaja kutse (ühel tase 6, teisel tase 7). Kahel liikmel on Juuksur tase 4 kutsetunnistus (üks neist kutseõpetaja ja teine väljastpoolt kooli kaasatav tunniandja/praktik). Õppekava õpilaste praktikajuhendajateks on 2 erialaõpetajat, mis on piisav õppekava õpilaste juhendamiseks nii koolis kui ettevõtetes toimuva praktika ajal.

Kooli eneseanalüüsi põhjal on mõlemal õppekaval õppetöö läbiviimiseks piisav arv õpetajaid. Komisjoni hinnangul on juuksuri õppekaval piisavalt õpetajaid. Arvestades siiski seda, et kosmeetiku õppekaval on vaid üks kutseõpetaja, kes viib läbi õpet suuremas osas moodulitest (nt maniküür, pediküür, näohooldus, kehahooldus), leiab komisjon, et ühest eriala õpetajast siiski ei piisa selleks, katta kõiki vajalikke kompetentse ning hajutada erinevaid riske, mida võib kaasa tuua nt õpetaja haigestumine, koolitustel osalemise vajadus jm.

MT ja TT õppekavarühmade õpetajate analüüsi puhul on komisjon lähtunud eneseanalüüsis esitatud tabelist, kus kool on esitanud õpetajate andmed õppekavatöörühmade kaupa (majutamise

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

õppekavatöörühm ja toitlustuse õppekavatöörühm). Sellest nähtub, et MT õppekavarühmas on kokku 15 õpetajat, kellest vähemalt seitsmele on omistatud erialane kutse (nt kokk tase 4) ning neljal on kutseõpetaja kutse. Peaaegu kõik MT õppekavarühmas õpetavad õpetajad on kõrgharidusega

TT õppekavarühmas on 6 õpetajat, kellest ühel on kutseõpetaja kutse.

Õppekavarühmade õpetajate professionaalset arengut ja nende saavutusi on nii koolis kui ühiskonnas laiemalt palju tunnustatud. Näiteks, koolil on tavaks saanud iga aastaselt läbi viia [konkurss „Hea kooli parimad tegijad“](#), mille raames on iluteeninduse õppekavarühma õpetajaid valitud aastate jooksul mitmetes kategooriates võitjateks, nt aasta kutseõpetaja, aasta tegu, aasta parima arengumapi esitaja jt. 2014. aastal valiti juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühm aasta õppekavarühmaks. Samuti on õppekavarühma õpetajad tunnustatud Pärnu linnavalitsuse, Sindi Linnavalitsuse ja Haridus ja teadusministeeriumi tänukirjadega. PKHK teenetemärgiga on tunnustatud majutusteeninduse õppekavatöörühma kutseõpetajat, Pärnu linna teenetemärgi osaliseks on saanud üks toitlustamise õppekavatöörühma kutseõpetaja. Pärnumaa täiskasvanud õppija nädala raames 2017/ 2018 tunnustati toiduainete töötlemise õppekavarühma kutseõpetajat [aasta koolitaja](#) tiitliga.

Kõigis kolmes vaadeldavas õppekavarühmas on ametikohad üldiselt arusaadavalt ja asjakohaselt planeeritud, planeerimisel lähtutakse õppekavade sisust ja tunnimahutudest. Erandina toome välja iluteeninduse õppekavarühma kosmeetiku õppekava, kus õppekava moodulite spetsiifikast tulenevalt komisjoni liikmete arvates ei piisa ühest ainsast eriala õpetajast.

Enamus õpetajaid õppekavarühmades töötavad koolis 1,0 koormusega (MTs õpetab vaid 3 kutseõpetajat, iluteeninduses 2 õpetajat ning TTs üks õpetaja väiksema kui 1,0 koormusega).

Üldiselt on õppekavarühmades õppekavadel piisavalt kutseõpetajaid. Erandina toome siiski välja kosmeetiku õppekava, kus komisjoni liikmete arvates ei piisa vaid ühest eriala õpetajast, kuna õppekava moodulid (pediküür, kehahooldus, maniküür jt) eeldavad väga erinevate kompetentside olemasolu ja nende pidevat arendamist. Kosmeetiku õppekava õpetajatega intervjuu käigus mainiti, et õpetajal on keeruline kooli kõrvalt eriala praktiseerida, kuna koolis on suur töökoormus ja sageli viivad kosmeetiku õppekava õpetajad läbi ka täienduskoolitusi. Eriala õpetajatel on oluline hoida end kursis tööturul toimuvaga, uudsete töövahendite ja iluvaldkonna trendidega. Suur töökoormus ei pruugi võimaldada piisavalt aega professionaalseks enesearendamiseks (koolituda/stažeerida/erialaliidu poolt korraldatavatel seminaridel ja üritustel osaleda jms.). Siinkohal tuleks koolil mõelda õppetöö mahu osas ja kaaluda täiendavalt ühe eriala õpetaja tööle võtmist.

Kõigis kolmes õppekavarühmas toimub tulemuslik koostöö töömaailmaga ja eriala praktikutega. Vajalik on tööandjate ja töömaailma praktikute senisest veelgi süsteemsem ja regulaarsem kaasamine õppetöösse kõikides õppekavarühmades.

Õppekavarühmade õppekavadel on õppetöö läbiviimisesse kaasatud **eriala spetsialistid väljastpoolt kooli**, sh mitmed tööandjad, keda õppe läbiviimisesse kaasatakse, on ise ka vilistlased.

Näiteks, iluteeninduse õppekavarühmas on kutsunud praktikuid/tööandjaid õpetama klienditeenindust, juukselõikust, habeme kujundamist; praktikud on käinud erinevatest ettevõtetest (nt Hedon Spast). Lisaks käivad koolis oma tooteid tutvustamas erinevate brändide maaletoojad, et õpilastel oleks parem ülevaade turul pakutavatest töövahenditest. Kosmeetiku õppekava õpetaja külastab tavaliselt septembris koos õpilastega erinevaid salonge (ka neid, mis pole praktikabaasid), et võimaldada õpilastel saada ülevaade oma erialast töömaailmas. Uue kavandatava spaateeninduse töökohapõhise õppekava osas on tööandjatega juba kokkulepe, et kooli toetatakse õppetöö läbiviimisel praktikutega.

MT ja TT õppekavarühmades on samuti kaasatud õppetöösse erinevaid valdkonna tippspetsialiste-praktikuid, seda just praktilise õppe läbiviimisesse, MT õppekavarühma õppekavades kaasatakse õppekavatöörühmade juhtide sõnul aastas umbes 3 inimest väljastpoolt kooli (nt pagar-kondiiter õppekaval). Restoranipäevi on koolis läbi viinud kooli vilistlased ja Eesti parimad kokad. Majutusteeninduse ja turismiettevõtte teenindaja õppekavadel viiakse praktilisi tunde läbi ettevõttes, nt Strand SPA & Conference Hotel, Tervis ravispaahotell. Õppijad ning juhendajad on tutvunud seeläbi uute toitlustamise valdkonna trendidega, majutusettevõtete IKT-vahenditega, toiduainete töötlemise valdkonna uute tehnikatega.

Kooli eneseanalüüsi aruannetes on mainitud, et eelmise hindamise tagasisidena on püütud õppetöösse kaasata rohkem praktikuid ja komisjon tunnustab ettevõtetega toimuvat koostööd. Eneseanalüüsis esitatud andmete põhjal on nii juuksuritöö kui kosmeetiku õppekavadel hetkel kaasatud üks praktik, kes käib regulaarselt õpet läbi viimas (tootekoolituste läbiviijaid ei saa pidada külalisõpetajateks). Juuksuritöö õppekaval praktiseerivad mõlemad eriala õpetajad ka ise tööturul. Seoses õppekavarühmade õpetajate keskmise vanuse tõusuga soovime avatust uuendustele õpetajaskonnas ja pöörata suuremat tähelepanu just noorema põlvkonna spetsialistide kaasamisele õppetöösse (iluteeninduse õppekavarühma õpetajate keskmine vanus vastavalt aruandele on 50,8a; MTs 55a, ning TTs 49,7a). Tööandjate suurem kaasamine võimaldab muuta õppeprotsessi kaasaegsemaks kõikides õppekavarühmades ning juba õppeprotsessi käigus ollakse rohkem seotud töömaailma esindajatega, mis tekitab suuremat huvi eriala vastu ja aitaks kaasa ka erialasele tööle minemisele peale lõpetamist (seda enam, et koka õppekaval on erialasele tööle rakendumine probleem). Vestluses iluvaldkonna tööandjatega selgus, et mõnede tööandjate hinnangul tuleks õppetöösse kaasata erinevaid eriala õpetajaid/spetsialiste eesmärgiga muuta õpet mitmekesisemaks ja tagada erinevate lähenemisviiside kasutamine.

Õpetajate enesehindamise süsteem on rakendatud, kuid vajab edasiarendamist/parendamist, kuna ei ole praegusel kujul õpetajaid motiveeriv. Üldjuhul lähtutakse õpetajate arengu planeerimisel õpetajate enesehindamise käigus tuvastatud vajadustest, arenguestluste käigus läbi räägitud ja seatud eesmärkidest, tööandjate ja õpilaste tagasisidest.

Teenindusõppeosakonna juhataja viib kord aastas kõigi kolme õppekavarühma õpetajatega läbi **arenguestluse**, kus võetakse aluseks ÖISis õpetaja poolt aasta vältel koostatud enesehindamine, tehakse kokkuvõtte eelnenud aastast, püstitatakse eesmärgid järgnevaks õppeaastaks, tehakse kindlaks koolitusvajadus, õpirändes osalemine ja stažeerimine järgmisel aastal. Arenguestlused on sisulised ja lähtuvad õpetaja arenguvajadustest.

Kool ja õppekavarühmad peavad samas oluliseks, et õpetajad koostaksid **digitaalset arengumappi** – see on vajalik kutseõpetaja kutse ja erialase kutse taotlemiseks ja sisaldab õpetaja eneseanalüüsi ja

arengut. Arengumapi koostamine on vabatahtlik, arengumapp on võimalik enesehindamise vormile lisada. Samas selgus vestlustes kõikide õpetajate ja õppekavajuhtidega, et enamikel õpetajatel digitaalset arengumappi pole. Põhjenduseks toodi peamiselt ajapuudus, töömahukus, vähene motivatsioon. Oluline on märkida, et koolil on ideaalne võimalus pakkuda õpetajatele digioskuste arendamise alast konsultatsiooni ja haridustehnoloogi abi, digitaalse arengumapi koostamist on igati koolis toetatud erinevate koolituste/kursuste näol. Komisjon peab arengumapi eesmärgiks õpetaja enda tegevuse üle reflekteerimist selliselt, et see toetaks õpetaja enesearengut. Hetkel rakendatakse koolis kahte eraldi enesehindamise viisi: 1) kohustuslik enesehindamine ÕISis, 2) digitaalne arengumapp. Praeguse süsteemi järgi oodatakse õpetajalt nii ÕISis enesehindamise kui ka arengumapi koostamist - mõlema tegemine on ajamahukas. Koolil on soovitatav mõelda, kuidas enam toetada ja motiveerida digitaalse arengumapi koostamist, mida oleks õpetajatel võimalik kasutada ka kutsequalifikatsioonide (nt kutseõpetaja, täiskasvanute koolitaja) tõendamisel. Üks võimalus on kaaluda, kuidas eneseanalüüs ja arengumapp ühildada või siis leida muid võimalusi, arvestades õpetaja ajaressursi, nt käsitledagi enesehindamist ÕISis arengumapina (kuna ÕISi enesehindamise ja arengumapi küsimused suuresti kattuvad) või vastupidi – kasutada arengumappi enesehindamise vahendina, et vähendada dubleerimist. Eesmärk peaks olema õpetajaid rohkem motiveerida, nii et kooli seatud eesmärgid enesehindamise süsteemi parendamise osas täitma eesmäärke, mida kool ise on digitaalse arengumapi koostamise osas seadnud, kuid samas teha seda nii, et see tunduks õpetajale tohutu suure lisatööna.

Iluteeninduse õppekavarühmas on seatud eesmärgiks, et aastaks 2024 on 50% õpetajatest on erialane kutsetunnistus ja 25% õpetajatest on **kutseõpetaja kutse** (MT ja TT õppekavarühmades selliseid eemärke välja toodud, samas on kooli arengukavas üheks eesmärgiks õpetajate kvalifikatsiooni tõstmine). Vestluste käigus aga selgus ka tõsiasi, et õpetajatel, kellel hetkel puudub kutseõpetaja kutse, ei ole plaanis seda (vähemalt lähiajal) taotleda. Külastusel ei selgunud, kuidas plaanib kool õpetajaid kutse taotlemiseks nendes õppekavarühmades motiveerida. Praegu ei ole koolil välja töötanud selget süsteemi, mis peaks õpetajat selleks innustama. Kutseõpetaja kutse on vaadeldavate õppekavarühma õpetajatel vaid vähestel ja koolil on soovitatav julgustada ja toetada õpetajaid kutseõpetaja kutset taotlema. Kutseeksami sooritamine on õpetaja professionaalse arengu seisukohast äärmiselt oluline, võimaldades õpetajal saada oma kompetentsidele tagasisidet. Enesehindamissüsteemi ülevaatamine (erinevate asjade ühildamine) võiks kaasa aidata ka kutseõpetaja kutse taotlemisele

Kõigis kolmes õppekavarühmas on nii õpetajate kui ka komisjoni hinnangul loodud suurepärased **võimalused stažeerimiseks ja õpirändeks**. Stažeerimise ja koolitusvajadus planeeritakse koostöös osakonnajuhatajaga peamiselt arenguvestluse käigus. 2019. aastal on rahvusvahelise koostöö osas põhiline suund välismaal stažeerimine ja õpiränne; just need aitavad kooli juhtkonna hinnangul õpetajate arengule kõige enam kaasa, nt koka erialal teiste rahvusköökidega tutvumine. Juhtkonna sõnul on lisaks kaks korda aastas pedagoogidel õppetööst vaba päev, mis on ette nähtud õpetajate enesearendamiseks. Õpetajate koolitus- ja stažeerimiskulud kaetakse teenindusõppeosakonna eelarvest, vajadusel aga leitakse täiendavaid ressursse kooli eelarvevahenditest.

Rahvusvahelise koostöö edendamiseks moodustati 2018. aasta juunis koolis projektide eest vastutav meeskond (3 inimest: projektide koordinaator ja 2 projektijuhti), kes korraldavad nii õpilaste kui õpetajate õpirännet. Sellise meeskonna loomine on olnud tunnustust vääriv ja positiivne samm, kuna on lihtsustanud oluliselt õpetajate tööd kõikides kooli õppekavarühmades. Varem tegelesid õpetajad erinevate projektide koordineerimisega oma põhitöö kõrvalt. Käiakse nii stažeerimas kui ka õppekäikudel, töövarjuks/vaatluspraktikal (nt koolides õppeprotsessi vaatlemine).

Õpetajate küsitluste tulemusel selgus, et õpetajad eelistavad rohkem stažeerimist ja ise tegemist/töötamist töövarjuks olemisele. Projektimeeskonna sõnul toetatakse õpetajaid õpirände projekti lõpuni, mis on kiiduväärne.

Pea kõikide õppekavarühmade õpetajad on viimase 2-3 aasta jooksul käinud välismaal **õpirändes** (nt MT ja TT Soomes, Hispaania, Hollandis, Poolas, Islandil) või osalenud mõnes välisprojektis (nt eTwinningu projektides); Eestis on käidud nt restoranides Põhjaka ja Tchaikovsky, Pärnu hotellis. MT ja TT õpetajad käivad Erasmus+ programmi vahendusel töövarjuks erinevates Euroopa Liidu riikides majutusteenindust, koka, toitlustusteeninduse ja pagari ja kondiitritoodete tehnoloogia eriala õpetavates koolides ja ettevõtetes. Näiteks toitlustamise õppekavatöörühma õpetajad viibisid 2017. aastal Hollandis Tilburgi kutseõppeasutuses De Rooi Pannen ja erinevates toitlustusettevõtetes. Järgmise aasta plaani on juba kavandatud välisriikides stažeerimine nt Austrias (TT õppekavarühmas); Prantsusmaal ja Itaalias (MT õppekavarühmas).

Iluteeninduse õpetajad käivad ettevõtetes nii õppekäikudel kui ka tunde läbi viimas, mõlema õppekava õpetajad on käinud välismaal õpirändes (nt Kreekas). Juuksuri eriala õpetajad on käinud igal aastal välismaal koolitumas, nt Inglismaal, kust on tellitud ka õppematerjali. Õpetajad on hinnanud välismaal stažeerimist väga motiveerivaks. Nt Innove ja Eesti Juuksurite Ühingu korraldatud koolitustel on juuksuri õppekava õpetajad arendanud juukselõikusjooniste tegemise oskust. Koolitumist tehniliste oskuste parendamiseks tuleks kindlasti jätkata. Iluteeninduse õppekavarühma õpetajatel on soovitatav rohkem ja regulaarsemalt koolituda (sh osaleda ise oma kolleegide töös vaatlejana), kuna teenuste liigid, vahendid on pidevas uuenemises.

Samas, mõned MT valdkonna tööandjad (nt kokad) avaldasid arvamust, et õpetamist tuleks koolis moderniseerida. Õpetajatel on võimalus ettevõtetes koolitumas ja stažeerimas käia, kuid nendes Eesti ettevõtetes, kus intervjueritavad töötasid, pole nende sõnul ükski õpetaja käinud – samas on õpetajad sinna stažeerima väga oodatud. Tuleks hinnata rohkem tegelikke vajadusi ja vastavalt õpetajate koolitumist korraldada – s.t rohkem vaatlemist ja õppimist ka Eesti toitlustusettevõtetes.

Stažeerimise, õpirände, projektide, töövarjutuste või koolituste käigus saadud kogemusi jagavad õpetajad kaks korda aastas toimuvatel üritustel (eelmine selline üritus toimus 2018.a. juunis). Kevadel ja sügisel toimuvate meetodikapäevade eesmärk on aktuaalsete haridusvaldkonna ja meetodiliste teemade käsitlemine. Iga kord käsitletakse erinevaid teemasid, nt hindamine, õpiprojektid, ettevõtlusõppest on käinud rääkimas/koolitamas praktikutest õpetajad Kuressaarest. Meetodikapäevade raames toimuvad ka õpitoad, kus õpetajad saavad oma kogemusi teistega jagada. Õppekavarühmades on soovitatav läbi mõelda, kas sellest piisab kogemuste vahetamiseks ning kas oleks võimalik planeerida vahetult kohe peale õpirände toimumist kolleegidega kogemuste vahetamist, et jagada oma esmast emotsiooni, muljeid (mis ei pea üldse olema nii formaalne!). Komisjon nõustub iluteeninduse õppekavarühma eneseanalüüsis mainituga, et õpetajate kogemuste vahetamine on üks parendusvaldkond ning seda kõigis kolmes õppekavarühmas.

Tänu stažeerimisele on õpetajad saanud kinnitust, et õpetavad õigeid asju ja õigesti. Välismaal stažeerimine on motiveeriv, saadakse uusi ideid, mida õppetöös rakendada (nt iluteeninduse õppekavarühma õpetajad on saanud erinevates riikides õpirändes osalemise tulemusel mitmeid ideid: Hipsaaniast idee õpetada õpilastele valikõpingute raames paruka valmistamist; Sloveeniast nt töövihiku idee juuksuri eriala õpilastele). Tekib ka oma kooli osas positiivsem võrdlusmoment, sest kõikjal ei ole samaväärselt ideaalsed õppimise ja õpetamise tingimused nagu meie koolides.

Intervjuudel mainis kooli projektimeeskond, et tänu Erasmus+ projektide raames toimuvatele praktikatele, stažeerimisele, töövarjutamisele on paari viimase aasta jooksul märgatavalt suurenenud õpetajate avatus, julgus ja soov minna väljapoole Eestit. Osakond ja juhtkond on täheldanud, kuidas ametialane enesetäiendamine on andnud õpetajatele motivatsiooni ja ideid teha uusi põnevaid asju, suurendanud enesekindlust (nt kuidas teha paremini õpilastega *a la carte* restorani, tutvustatakse kokanduses uusi trende) ning see on ainult positiivne.

Kõigele lisaks osalevad õppekavarühmade õpetajad aktiivselt erinevates **koostöövõrgustikes** ja muudes valdkondlikes tegevustes. Nt iluteeninduse õppekavarühm teeb koostööd Innove ja Kutsekojaga, osaletakse kutse andmisega seonduvas töörühmas. MT ja TT õppekavatöörühmade liikmed osalevad koostöökonverentsidel koos EHRL ja INNOVE-ga ning kutseksamite korraldamisega seotud koostöökogunemistel, korraldatakse õpilastele motivatsiooniseminare ehk kohtumisi töömaailma esindajatega, tehakse tellimustöid klientidele, korraldatakse heategevuslikke müüke, korraldatakse õpitube lasteaialistele ja palju muud.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kõikide õppekavarühmade õpetajatel on suurepärased võimalused stažeerida nii Eestis kui välismaal, arendada oma oskusi/pädevusi vajalikel koolitustel ja seminaridel ning on tänu sellele rikastanud õppetööd uute teadmiste ja ideedega. Tunnustame, et neid võimalusi on enamus õpetajad võimalusel ka aktiivselt kasutanud. Senisest paremini võiks läbi mõelda ja rakendada stažeerimiselt saadud teadmiste, uute ideede, kogemuste ja muljete jagamist kolleegidega vahetult peale üritust.

Õpetaja toetamine

Eienseanalüüsi aruande kohaselt on koolis loodud mentorlussüsteem. Algajale õpetajale määratakse mentor, kes aitab tal koolis ja töös kohaneda. Välja on töötatud algaja õpetaja sisseelamisprogramm, mille põhimõtted on kirjas dokumendis "Pärnumaa Kutsehariduskeskuse uute töötajate adapteerimispõhimõtted". Programm on mõeldud ka praktikutest õpetajatele, aga ei ole selge, kuidas see ka tegelikkuses toimib. Kuna eelnimetatud dokument on koostatud aastal 2008, tasuks seda üle vaadata ja läbi mõelda just selles valguses, millist tuge vajab alustav õpetaja tänasel päeval, kuidas ta peaks adapteeruma koolis (sh ootused õpetaja oskusele digivahendeid kasutada jms) ning milliseid omadusi/oskusi see nõuab omakorda mentorilt.

Koolis on loodud suurepärase tugisüsteemi õpetajate toetamiseks tugisikute näol, kes vajadusel nõustavad õpetajaid, sh näiteks haridustehnoloog (kes on arendusosakonna juhataja) ja arvutiõpetajad, kelle juures õpetajad saavad käia nõustamisel kui vajatakse abi digitehnoloogia valdkonna küsimustes. Haridustehnoloog saadab õpetajatele infot uute õppevahendite, võimaluste, õppematerjalide ja muu pedagoogikas olulise meetoodilise ja digitehnoloogia valdkonna teemade kohta. Vajalikel teemadel korraldatakse õpetajatele sisekoolitusi ja e-kursusi (nt õpetaja pädevused digiajastul, hindamismudelite kasutamine väljundipõhisel hindamisel, koostöövõimalused ja -vahendid kutseõppeasutuses jm).

Tagasiside, rahulolu

Õpetajad küsivad õpilastelt tagasisidet iga mooduli lõpus. Väga positiivne on see, et mõned õpetajad küsivad õpilaste arvamusi ka tundide lõpus, et saada tagasisidet nt teema käsitluse või õppemeetodi kohta. Kõigi õppekavarühmade õpilased väljendasid intervjuudel õpetajatega rahulolu, õpetajad on õppetöös väga toetavad. Õpilaste rahulolu MT ja TT õppekavarühmade õpetajatega on viimase 5 aasta jooksul olnud tõusvas trendis (TT kutseõpetajatele on keskmine hinnang 4,47; MT õpetajatele

keskmine hinnang 4,35). Iluteeninduse õppekavarühmas on õpilastelt igal aastal kogutud tagasisidest märgata aastate lõike kõikumist, aastate keskmine hinnang (aastatel 2012-2017) on 4,26. Osaliselt on trendide kõikumine põhjustatud väikesest vastanute hulgast (2016/17 õa vastas ainult 14 õpilast). Alates 2017/2018 õppeaastast viib nii õpilaste kui õpetajate hulgas küsitlusi läbi Haridusministeerium (õppijate küsitlused igal aastal, õpetajate küsitlused üle aasta), kokkuvõtteid tehti esialgu valdkonnapõhiselt, kuid nüüd on võimalik teha ka õppekavarühmiti, mis teeb tulemused paremini kasutatavaks.

Õppekavarühmade õpetajad tunnevad, et saavad vabalt oma ettepanekutega pöörduda juhtide poole ja koolis pooldatakse nn “avatud uste poliitikat”: juhtide ukseid on alati avatud ja õpetajad võivad pöörduda oma otsese juhi või ka otse direktori poole ettepanekutega. Õpetajate ettepanekuid võimalusel arvestatakse (nt majutusteeninduse õppekavade puhul tehtud soovitusi, mis puudutavad teooria ja praktika järjekorda õppekavas; toitlustamise õppekavadel tunniplaanis teha lõimitud õppe korral 2-tunnised plokid, arvestada tundide järjestust).

Õpetajad hindavad kõrgelt töökeskkonda ja õppebaasi. Iluteeninduse õpetajad näiteks mainisid, et töörahulolu pakub õpetajatele võimalus teha õpilastega projekte, kus minnakse kaugemale tavapärasest salongitööst, näiteks osalemine showdel ning loominguliste soengute võistlustel. Samuti mõjub innustavalt õppesalongi populaarsus ning klientide tänu ja kiitus.

Järeldused

Tugevused

- Kõikides õppekavarühmades on professionaalsed, kõrgelt motiveeritud ja kvalifitseeritud õpetajad, kes moodustavad üksteist toetava meeskonna.
- Õppekavarühmade õpetajatel on suurepärased enesearendamise (koolitumine, õpiränded, stažeerimine, töövarjutused) võimalused nii Eestis kui välismaal ning enamus õpetajatest kasutavad neid võimalusi aktiivselt.
- Õpetajad osalevad aktiivselt rahvusvahelises koostöös. Õpetajaid toetab selles 2018.a loodud ülekooliline rahvusvahelise koostöö edendamise eest vastutav projektimeeskond.
- MT ja TT õppekavarühmade liikmed osalevad aktiivselt erinevates võrgustikes ja mitmed töötavad praktikutena. Juuksuritöö õppekaval töötavad kaks eriala õpetajat praktikutena ja iluteeninduse õppekavarühma õpetajad osalevad erialaliitude seminaridel, tööühmades, SA Innove eriala võrgustikes, üleriigilistel ümarlaudadel tööandjatega.
- Suurepärase meetodiline ja haridustehnoloogiline tugi kõikide õppekavarühmade õpetajatele.
- Õppijate kõrge rahulolu õpetajatega vaadeldavates õppekavarühmades.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

Kõikides õppekavarühmades:

- Vaid vähesed õppekavarühmade õpetajad on omandanud kutseõpetaja kvalifikatsiooni ja mitmed õpetajad kas ei soovi või ei näe motivatsiooni kutseõpetaja kutse taotlemiseks, kuigi kool püüab seda julgustada ja motiveerida. Soovitame leida mõjusaid viise, et julgustada õpetajaid taotlema kutseõpetaja ja/või erialaõpetaja kutset. Sellele võiks kaasa aidata nt õpetajate kvalifikatsioonitasemete süsteemi väljatöötamine, mille alusel oleks võimalik õpetajate kvalifikatsiooni eristada ja väärtustada (nt soodustused, mitterahalised motivaatorid, kõrgem palk või muud hüved).
- Praegune õpetajate enesehindamise süsteem näeb ette enesehindamise koostamist ÕISIS, samuti soovitakse õpetajaid julgustada digitaalset arengumappi koostama, kuid mõlema (enesehindamise ja arengumapi) koostamine on ajamahukas. Seetõttu on hetkel vaid vähestel õpetajatel digitaalne arengumapp ning selle koostamiseks puudub otsene vajadus, motivatsioon ja ajaressurss. Komisjoni soovitab koolil kaaluda võimalust nende kahe enesehindamise ühildamiseks. Digimapi koostamise vajalikkust ja mis seda võimaldaks (aja ressurss jms) soovitame õpetajatega detailsemalt arutama.
- Kuna analüüsist ei selgunud, kuivõrd on õppekavarühmades rahvusvahelistumine süsteemne ja eesmärgistatud (nt mis eesmärgiga ja mitu õpetajat aastas peaks välismaal stažeerima/koolituma ja kus õpiränded peaks toimuma), soovitame õppekavarühmades toimuva rahvusvahelistumise selgemalt eesmärgistada ja planeerida ning hinnata ka selle mõjusust ja tõhusust. Soovitame luua teenindusõppeosakonnal rahvusvahelistumise pikema perspektiiviga vaate.
- Vajalik on õpetajate koostöö tõhustamine stažeerimisel ja koolitustel saadud kogemuste/teadmiste jagamiseks. Soovitame koolitustelt ja stažeerimiselt saadud kogemuste jagamist korraldada vahetult peale koolituste läbimist või stažeerimist, samas selline kogemuste jagamine ei pea tingimata olema formaalselt korraldatud.
- Komisjon soovitab jätkata vaadeldavate õppekavarühmade õpetajate julgustamist ja igakülgset toetamist väliskoostöös osalemiseks stažeerimise ja projektides osalemise näol. Õpetajad hindavad kõrgelt saadud kogemusi, mida annab teistest kultuuridest õppimine, ning saavad uusi ideid, mida õppetöös rakendada. Soovitame õpetajatel senisest enam ettevõtetes stažeerimas käia ning suurendada seeläbi oma kompetentsust erialal ja olla kursis tänapäevaste suundadega, töö planeerimisega jne.

Majutamise ja toitlustamise ning toiduainete töötlemise õppekavarühmades:

- Soovitame enam kaasata töömaailma esindajaid õppe läbiviimisesse, näiteks usaldades valdkonna spetsialistile kogu mooduli rakendamine planeerimisest kuni hindamiseni. Ka uute õppekavade koostamisel soovitame planeerida võimalusel moodulite rakendamist selliselt, et mõnedes moodulites õpetab kogu moodulit töömaailma spetsialist.

Iluteeninduse õppekavarühmas:

- Kuna erialaõpetajate väike arv õppekaval tähendab suurt töökoormust õpetajale ja muudab keeruliseks enesetäiendamise, soovitame leida veel üks erialaõpetaja kosmeetiku õppekavale (sarnaselt juuksuri eriala õppekavaga, kus on kaks erialaõpetajat). See võimaldab hajutada riski, kus üks õpetaja kannab kõiki mooduleid, ning tuua õppesse sisse erinevaid vaatenurki ja kompetentse.

- Iluteeninduse õppekavarühmas kaasatakse regulaarselt vaid ühte praktikut väljastpoolt kooli, teisi tööandjad on kutsutud aeg-ajalt. Soovitatav on kaasata õppetöö läbiviimisesse süsteemsemalt praktikutest õpetajaid, kes on kursis töömaailma uusimate trendide ja suundadega, sest praktika puudumise korral jääb eriala õpetajal paratamatult vajaka kompetentsusest ilusalongi ja iluteenuste ning erinevate trendide osas.

3.3 Hindamiskomisjoni peamised järeldused hinnatavate õppekavarühmade osas

Tugevused

- Õppijate sihtrühmade, tööandjate ja regiooni vajadustega arvestamine nii taseme- kui täienduskoolituse õppekavade loomisel ning koostöö õppekavaarenduses teiste kutseõppeasutustega.
- Täienduskoolituse õppekavade arendus ja rakendamine.
- Õpetajate ja tugispetsialistide tõhus koostöö õppijate, sh HEV õppijate igakülgsele toetamisele
- Õppimist soodustav ja turvaline füüsiline, vaimne ja sotsiaalne õpikeskkond, õppijate kõrge rahulolu õpikeskkonna, õpetuse ja toetusega.
- Motiveeritud, kvalifitseeritud ja pühendunud õpetajad.
- Õpetajate professionaalseks arenguks loodud võimalused (koolitumine, õpiränded, stažeerimine, töövarjutused) nii Eestis kui välismaal.
- Õpilaste ja õpetajate aktiivne osalemine õpirändes.
- Metoodiline ja haridustehnoloogiline tugi kõikide õppekavarühmade õpetajatele.
- Vilistlaste rahulolu õpingute kestel saadud teadmiste ja oskustega, mis on võimaldanud olla edukas tööturul nii töövõtja kui ettevõtjana, loonud aluse õpingute jätkamiseks kõrghariduse tasemel ning võimaldanud saavutada kõrgeid kohti kutsemeisterlikkuse võistlustel Eestis ja rahvusvahelistel võistlustel, sh Euroskills ja Worldskills.
- Kõigis kolmes õppekavarühmas on kõrge kutseksamite soorituse tase.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Analüüsitud õppekavarühmades ei ole terviklikku õppekavaarenduse visiooni. Soovitame teenindusõppe osakonnal kujundada pikema ajaperspektiiviga õppekavaarenduse "suur pilt", mis hõlmaks kõiki õppekavarühmi ja erialasid, nii taseme- kui täienduskoolitust.
- Õppekavade moodulite rakenduskavad vajavad parendamist ja ajakohastamist. Soovitus on vaadata kriitiliselt üle kõigi õppekavade moodulite rakenduskavad sidususe, mõistete kasutamise, ühtlustamise aspektist, pöörata tähelepanu hindamise (nii kujundava kui kokkuvõtva) kirjeldamisele, rakendada mooduleid kui sisulisi tervikuid, mitte fragmenteeritult üksikute õpiväljunditena.

- Ettevõtlikkus- ja ettevõtluspädevuste arengu toetamine kajastub majutamise ja toitlustamise ja toiduainete töötlemise õppekavarühmade õppekavades ja moodulite rakenduskavades minimaalselt. Soovitame ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevuse arendamise toetamiseks lülitada ettevõtlusõppe baasmoodul või spetsialiseerumismoodul õppekavadesse, näiteks lõimida need põhiõpingute moodulitesse või pakkuda valikmoodulitena. Soovitame ka arendada ettevõtlusõpet toetavat metoodikat, nt projektõpet, õpilasfirmasid jm.
- Töömaailma esindajaid ei ole süsteemselt õppekavarühmade õppekavade väljatöötamise ja koostamise kaasatud ning ootavad ka tihedamat koostööd kooliga õppekavade sisu muutmise osas. Soovitatav on teha süsteemsemat ja tihedamat koostööd tööandjatega uute õppekavade koostamisel ja olemasolevate arendamisel. Vajalik on pidev ja selge kommunikatsioon potentsiaalsete tööandjatega, et ühelt poolt saada teada nende ootustest ja teisalt anda teada kooli võimalustest nendega arvestada.
- Seni ei ole ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid süsteemselt kaasatud praktikakaitsmistele, samas avaldasid nad vestluse käigus selleks valmisolekut. Samuti ootavad tööandjad/praktikabaasid õppekavarühmade õpetajaid rohkem oma (st kohalikesse/Eesti) ettevõtetesse stažeerima viimaks end kurssi tänapäevaste suundadega, nt töö planeerimises. Soovitame võtta õppekavarühmadel initsiatiivi tööandjate kaasamisel hindamisse ja õpetajatele stažeerimisvõimaluste loomisel koostööpartnerite ettevõtetes.
- Vähesed õppekavarühmade õpetajad on omandanud kutseõpetaja kvalifikatsiooni ja mitmed õpetajad kas ei soovi või ei näe motivatsiooni kutseõpetaja kutse taotlemiseks. Soovitame leida viise, et julgustada õpetajaid taotlema kutseõpetaja kutset. Soovitame kaaluda kvalifikatsioonitasemete süsteemi väljatöötamist, mille alusel oleks võimalik õpetajate kvalifikatsiooni eristada ja väärtustada.
- Õppekavarühmade tegevus õpirännete ja koolituste võimaldamisel õpetajatele ja õpilastele on väga aktiivne. Samas ei leidunud piisavalt tõendeid rahvusvahelistumise selge eesmärgistamise ja süsteemsuse osas. Soovitame õppekavarühmades arutleda rahvusvahelistumise eesmärkide ja nende sidususe üle õppekavarühmade arengueesmärkidega, selle tegevuse mõjususe ja tõhususe hindamise üle. Soovitame luua teenindusõppeosakonnal rahvusvahelistumise strateegia.
- Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühmas on kaasatud õppetöösse üks praktik. Soovitav on kaasata õppetöö läbiviimisesse süsteemsemalt praktikutest õpetajaid, kes on kursis töömaailma uusimate trendide ja suundadega.
- Kosmeetiku õppekaval on vaid üks erialaõpetaja. Teeme ettepaneku kaaluda veel ühe erialaõpetaja kaasamist kosmeetiku õppekavale (nii nagu juuksuri õppekavas, kus on kaks eriala õpetajat), et hajutada riski, et üks õpetaja kannab kõiki mooduleid.
- Kuna koduteeninduse õppekavarühm on enda hinnangul orienteerunud peamiselt täienduskoolitustele, kuid aruandeperioodil ei ole õppekavarühma poolt esitatud tõenduste põhjal täienduskoolitusi läbi viidud, soovitame õppekavarühmal koostada ja rakendada täienduskoolituse õppekavu.

Soovitus kutseeksamite korraldajatele

Majutamise ja toitlustamise valdkonna tööandjad pöörasid vestlustel tähelepanu sellele, et koka eriala kutseeksami sisu on vananenud, see vajab kriitiliselt ülevaatamist ja muutmist. Komisjon on tööandjatega nõus ja peab vajalikuks, et vastav kogu võtaks päevakorda kutseeksami sisu muutmise.

Tunnustust vääriv

- Õppijate, sh HEV õppijate toetamine.
- Koostöö algatamine üldhariduskoolidega hariduslike erivajadustega õpilaste osas on kiiduväärne ning seda kogemust (ja edasisi arenguid) tasuks kindlasti jagada ka teiste koolidega.
- Võimaluse loomine õpilastele ja õpetajatele osaleda Erasmus+ õpirändeprojektides. Väga motiveeritud projektimeeskond.
- Õpikeskkond, millega kõik osapooled rahul ja mis toetab õpilaste õppimist õpiväljundite saavutamist.

Lõpusõnad

Komisjon tänab kooli kollektiivi hea koostöö eest hindamiskomisjoniga (lisamaterjalid, suhtlus jm) ja suurepäraselt korraldatud vastuvõtu eest kooliküllastusel.

Rõõm oli näha nii ühtset ja toetavat koolimeeskonda, innustunud ja motiveeritud õpetajaid ning arenguperspektiivi nägevaid õpilasi. Kõik komisjoniga kohtunud koolimeeskonna esindajad, ka õpilased ja vilistlased, väljendasid uhkust oma kooli ning õppekavarühmade hea maine üle. Koolimeeskonna pühendumine oma tööle on tuntav garderoobitädist direktorini. Kooli juhtkond koos kollektiiviga on koolis loonud toetava ja positiivse õhkkonna ja õpikeskkonna.

Tunnustame kooli ka selle eest, esmakordselt on õppekavarühmade sisehindamise aruanded avalikustatud kooli aastaraamatus ja need kogu kooliperele kättesaadavad.

Komisjoni liikmete soov on aidata kaasa vaadeldavate erialade arengule koolis ja loodame, et ülaltoodud tugevused innustavad teid sama tublilt jätkama ning tehtud ettepanekud ja soovitused annavad mõtteid edaspidistearendustegevuste kavandamisel.

Soovime koolile edaspidiseks jätkuvat tahet ja energiat kutsehariduse edendamisel!